

Nhwalo Gwambone ogwandikigwe na Yohana Kilongoi

Nhwalo Gwambone gwa Yohana nga gumwe kati ja itabu ncheche mu Lilagano Liyono elilanduli kutama kwa Yesu Kilisto padunia. Kila kitabu kikemigwa, “Injili” mana gakwe “Nhwalo gwambone.” Jenie jilandikigwa na Matayo na Maluko na Luka na Yohana kuboka pukujomoka Yesu. Nhwalo gwambone gwa Yohana upemeligwa uandikigwe na ndundame Yohana chaka 90 kuboka pukujomoka Kilisto. Iganukube kitabu kilengitije kutenda Yohana ngu nhwandiki, pikiandikigwe kilandine na balua ja 1 Yohana na 2 Yohana na 3 Yohana. Bange akaandiki ba lolo balenga Yohana kukungobu chenye atama ku Efeso kuyene iwechakine kitabu chenye kiandikigwa kukilambo chuku Efeso.

Yohana aandika kitabu chenye kupala chajangate bandu baamini kutenda Yesu nga Kilisto, Mwana jwa Nnoongo juna bwomi (Lipungu lya 20:31). Kukuamini yene tuotwi kube na bwomi kwa lina lyakwe. Kitabu kiandikigwa kwa akachomi boa Akayahudi na bandu banga Akayahudi. Nhwalo Gwambone gwa Yohana ulandine munoje ni minhalo jenge mitatu. Akachani muno kulenga minhalo ji ikobo yatenda Yesu nambu andiki munuje ilandanakio ya

Yesu. Ilebe yenge ikolongwa andi kubatichigwa nu kulondoigwa kwa Yesu kupongoti iandikigwije Munhwalo Gwambone gongo.

Agabi mukitabu

Yohana atumbwi nhwalo gwambone mu (Lipungu lya 1:1-18).

Kabe aandike nhwalo gu ikobo ichoko ya tenda Yesu (Lipungu lya 1:19-12:50).

Kubokapenia alanduli ilebe mukutama kwa Yesu padunia yene nga eimpeleka mpaka muki nu kuyoka (Lipungu lya 13:1-20:31).

Yohana munhwalo gwambone ajomoli lipungu lya 21 alengiti kingobu chimwe Yesu ngabapiti bandu kuboka pukuyoka kuboka penia ngalenga chikintei aandike kitabu chenje.

Lilobe elitupe bwomi

¹ Pitumbulaga pakiba jumwe ojwakemigwa Lilobe, jwombe Lilobe akiba kwa Nnoongo, na jwombe akiba Nnoongo. ² Kuboka pitumbula Lilobe akiba pamwe na Nnoongo. ³ Kwa kupetela jweno ilebe yowa ngipanganigwa, kikibaje wala chimwe chikipanganigwe panga jweno. ⁴ Jweno akiba kindumbutumbu cha bwomi, na bwomi gweno ukiba lumuli lwa bandu. ⁵ Na lumuli lweno lumulika pulubendu, nambu lubendu lweno luotwije kuluimia.

⁶ Nnoongo ngantuma mundu jumwe liina lyakwe Yohana, ⁷ ojwaika kachalakicha bandu nhwalo gwa lumuli lweno. Aika kalenge bandu boa nhwalo gwakwe na babapakujoa baamini.

⁸ Jweno akiba lumuliloje, nambu aika kachalalicha bandu nhwalo gwa lumuli lweno. ⁹ Londo nga lumuli lwa kweli, lumuli oluika padunia pano na kamulikila bandu boa.

¹⁰ Bai Lilobe akiba padunia pano. Iganu kube Nnoongo apangine dunia kupete jwenio, nambu bandu padunia bummanyije. ¹¹ Ngaika kachakwe mwene, nambu bandu bakwe bam-pokije. ¹² Nambu bandu baba abampokilinge, ngubunhwamini ngabape kinala chukube ingota ya Nnoongo. ¹³ Ingota eibelwike kuwecho gwa munduje ngiti kwamakakala ga mmeleje ngiti kupala kwa munduje, ila kuboke kumwene Nnoongo.

¹⁴ Jwombe Lilobe ngabe mundu, ojwa tweli upeelee nakweli, ngatama kwito. Natwe ngitikibona kibumo chakwe, kibumo echapata ka Awawa mundu andi Mwana jwa jika.

¹⁵ Yohana ngabachalakicha bandu minhalo ja jwenio, ngalonge kanonoya, “Jwenio nga jwanongila minhalo jakwe kulenga, ‘Aika mundu kuboka pangune nambu nkolongwa kumbeta ne, jwombe akiba ne tango nukubelekwaje.’ ”

¹⁶ Kwa magambu ga kulimba kwakwe twe tuboa tupokile upeelee nduu. ¹⁷ Nnoongo akatupe Malagilo kupetela kwa Musa, upeelee na kweli jituikalila kwa kupetela Yesu Kilisto. ¹⁸ Abije ngu mundu ojwammweni Nnoongo. Mwana jwa nnyika ojwabi tela na Nnoongo na ojwabi pamwe na Awawa, nga ojwatulandulila nhwalo gwa Nnoongo.

*Yohana Mbatichi alandulila nhwalo gwa Yesu
(Matayo 3:1-12; Maluko 1:1-8; Luka 3:1-18)*

¹⁹ Gongo ngu uchaili gwapanga Yohana, kingobu akiilongoi ba Akayahudi bu Kuyelusalemu pabatuma akakung'i na Akalawi ku Yohana bankonye kulenga, “Mwe mabeneke?”

²⁰ Jwombe Yohana atindije kajanga, ngalenga kipola, “Kilisto neje.”

²¹ Penia ngabankonya, “Bai mwe mabeneke? Bo mwe nga Maeliya?”

Yohana ngajanga, “Je, ne je.”

Ngabankonya, “Bo, mwenga nga Nnondoli jola?” Jwajo ojwalondoligwe kupitila na atan-gacha kuika kwa Kilisto.

Yohana ngabajanga, “Je.”

²² Angweto ngabankonya, “Bai mwe mabeneke? Bo mmene mikilenga mabeneke? Mutulengele, ibe twe takapegange majango angweto ababukingite.”

²³ Yohana ngajanga, nenga nga jwajo nnondoli Isaya ojwakiba nnondoli jwa Nnoongo ojwalenga minhalo jango, kulenga,

“Nenga nga lilobe lya mundu lijoanika pampon-goti.

Mmeke kipola ndela ja Angwana bapete!”

²⁴ Bandu benia bakatumigwa na bange ba Mafalisayo, ²⁵ bai ngabankonya Yohana, “Andi mwe Kilistoje, wala Eliyaje, wala nnondolije mbona mmaticha bandu?”

²⁶ Yohana ngabajanga, “Nenga maticha kwa mache, nambu abi jumwe ajemite panakati jinu jwangammanyanga. ²⁷ Jweno atendakuika

kuboka pangone nambu ne kuotoje kulita na ukulugula ngoji ya ilatu yakwe.”

²⁸ Ilebe yenie itendigwa okwo ku Betania, kwie ja lukemba Yolidani apakiba akabaticha Yohana.

Yesu mwana jwa Limbelele jwa Nnoongo

²⁹ Malabo jakwe Yohana ngammona Yesu akanhwikilila, ngalenga, “Ojo nga Mwana Limbelele jwa Nnoongo ojwaboya mabaja ga padunia! ³⁰ Jwenio nga jwanongila minhalo jakwe kulenga, ‘Kingobu tu kuboka pango ne, abakuika mundu jumwe ojwabi nkolongwa kupeta nenga, magambu akiba tango ne nukubelekwaje.’ ³¹ Namwene ne numanyije, nambu naicha kubaticha kwa mache ili bandu ba Kuisilaeli bumanye.”

³² Yohana ngachalakicha yene, “Nammweni Uhuke jwa Chwapi akauluka andi ngunda kuboka kumbengu nu kutola panani jakwe. ³³ Nenga nummanyije, nambu Nnoongo ojwandumite kubaticha bandu kwa mache akanenge, ‘Mundu ojumpakummona Uhuke jwa Chwapi akatola panani jakwe, jwenio nga ojwabaticha ku Uhuke jwa Chwapi.’ ” ³⁴ Yohana ngalenga, “Nenga noile, na njalakicha ojo nga Mwana jwa Nnoongo.”

Akinapunji ba kutumbula

³⁵ Malabu jakwe, Yohana akabe penia kabele pamwe na akinapunji bakwe abele. ³⁶ Apamona Yesu akapeta, ngalenga, “Nnola! Jweno nga Mwana limbelele jwa Nnoongo.”

³⁷ Akinapunji benia apabannyoa Yohana akalongila malobe genia, ngabankengama Yesu.

³⁸ Bai Yesu ngatendabuka, apababonanga akina-punji benia bakankengamaga, ngabakonyanga, “Mpalanga nike?”

Bombe ngabajanga, “Labi, ntama koo?” Labi mana gakwe Aboli.

³⁹ Yesu ngabalengela, “Tujendange, namangweto mannola.” Jakiba saa komi kimuyo, aki-
napunji benia ngabalongwana nakwe. Ngabapabona patama, ngabatama nakwe kimuyo choa.

⁴⁰ Jumwe kati ja akinapunji abele bala akiba Andulea, nnung'una gwakwe Simoni Petulo. ⁴¹ Andulea akatumbu kunkole Simoni, nnung'una gwakwe, ngannenge, “Tumweni Masia” Masia mana gakwe Kilisto Nkomboi.

⁴² Kuboka penia ngampeleka Simoni kwa Yesu.

Jwombe Yesu ngannolokea Simoni ngalenga, “Mwenga ngama Simoni mamwana ba Yohana. Nambu kuboka ngoe nkemigwa Kefa.” Kefa ku Kiyunani Petulo, mana gakwe “Libwe.”

Yesu bakemanga Filipino na Natanaeli

⁴³ Malabu jakwe Yesu ngaamua kujenda ku Galilaya. Bai ngankolela Filipino ngannengela, “Ungengame.” ⁴⁴ Filipino akiba jwa kilambo chuku Betisaida, kabatamanga Andulea na Petulo.

⁴⁵ Jweno Filipino ngankolela Natanaeli, ngannenge, “Tumweni jwajo ojwaandikigwe na Musa mukitaabu cha Malagilo, ojwaba nhwandikinge akalondoli mialo jakwe, yani Yesu Mwana jwa Yusufu, mundu jwa Nazaleti.”

⁴⁶ Jwombe Natanaeli ngankonya Filipino, “Bo, kilebe cha mbone kiwechite kuboka ku Nazaleti?”

Filipo ngannengela, “Nhwike nnole.”

⁴⁷ Yesu pammona Natanaeli akanhwikililaga, ngalenga mialo jwakwe, “Nnola, ojo nga Mwisilaeli pyuu wala kindondoje nkati jakwe!”

⁴⁸ Jwombe Natanaeli ngankonya, “Mwe mmanyitabo?”

Yesu ngajanga, “Pamakiba nhwina munkojo, tango Filipo nukunkemaje ne ngunummona.”

⁴⁹ Penia Natanaeli ngannengela, “Aboli, mwe ma Mwana jwa Nnoongo! Mwe mangwana ba Kuisilaeli.”

⁵⁰ Yesu ngannengela, “Bo, nhwamini magambu nannengile namweni nhwina munkojo? Mamibona ilebe ikolongwa muno kupeta yenje!”

⁵¹ Yesu ngajendekela kulenga, “Nannenge kweli, mamukubona kumbengu kukajogoka na akapakachi ba Nnoongo bakajenda kunani nu kuluka kunani pa Mwana jwa Mundu.”

2

Mpapala gwa kutola akege kikilambo cha Kanaani

¹ Lichoba lya tatu pakiba ngongano jukutola kukilambo cha Kana, okwo ku Galilaya. Amamundu Yesu bakiba kweno, ² jwombe Yesu ate kokigwa penia pa mpapala gwa kutola akege pamwe na akinapunji bakwe. ³ Apajapeta divai, amamundu, ngabannenge Yesu, “Bakwetangitije divai.”

⁴ Yesu ngabajanga, “Amama, makanengeje chikutenda. Kingobu chango tango kuika.”

⁵ Penia amamundu ngabalengela akapakachi, “Chachoa chela achapakunengela ntendange.”

⁶ Akayahudi bakiba na lukobo lwa ukuya, penia pakiba na ibega chita ya mabwe, kila kibega chimwe kijingi madebe mabele au matatu ga mache gukuya. ⁷ Yesu ngabalengela, “Ntwelenge mache mweno muibega.” Ngabatweleya twe mpaka kunani. ⁸ Kubokapenia ngabalengela, “Ngoe ntekange mapelekele akilongochi ba mpapala.” Ngabatekanga mache gala, ⁹ Akilongoi ba mpapala apapapaya mache gala, ngaba manya genia gayokite divai, Bombe bamanyije divai jene jibokitako, nambu akapakachi bala bamanyangite jibokitako. Akilongoi ba mpapala ngabakema bene akola mpapala, ¹⁰ Akilongoi ba mpapala ngabalengela, “Kila mundu kutumbula kupangania oti divai jambone, kubokapenia anda batochike kupanga divai jambone. Nambu mwe mpangite divai jambone mpaka ngoe!”

¹¹ Yesu alaya iingi yi ikobo yu kutumbula okwo kukilambo cha Kana, Ku Galilaya, ngalaya kibumo chakwe, na akinapunji bakwe ngabanhwamini.

¹² Kubokapenia, Yesu pamwe na amamundu na inuna yakwe na akinapunji bakwe, ngabajendanga kukilambo chuku Kafalanaumu ngabata-manga paali penia kwa machoba machoko tu.

Yesu ajenda munyumba ja Nnoongo

(Matayo 21:12-13; Maluko 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Mpapala gwa Pasaka ja Akayahudi jikiba jibandakile, yene Yesu ngajenda Kuyelusalemu.

¹⁴ Bai ngabakolelanga unyumba jenie bandu bakaucha ng'ombe, mambelele, na ngunda,

na bandu abajangangana uloi bakiba batamite pamecha jabe. ¹⁵ Ngatengenecha iboko ya ngoji, ngabenga boa panja ja Nyumba ja Nnoongo pamwe na ng'ombe na mambelele gabe ngaambugana salafu ya abajangangina ela ngapendangula mecha yabe. ¹⁶ Ngabaamulicha baba abauchangita ngunda, “Mmoyange ilebe eye pamba. Makajitendaje nyumba ja Awawa bango kube choko!” ¹⁷ Akinapunji bakwe ngabakombakela Majandiko Machwapi galenga, “Kupala kwango kwa nyumba jinu ungoma.”

¹⁸ Akayahudi bange ngabankonya Yesu, “Nnaya kiingi nike chi ikobo kutenda nkwati uwecho gu ilebe yenie?”

¹⁹ Yesu ngabajanga, “Mmomole nyumba eje ja Nnoongo ne manjenga kwa machoba matatu.”

²⁰ Penia Akayahudi ngabalenga, “Nyumba ja Nnoongo eje jichengigwa kwa kingobu cha yaka alubaini na chita. Bo, mwe mpakuchenga kwa kingobu cha machoba matatu?”

²¹ Nambu Yesu alongela nhwalo gwa nyumba ja Nnoongo, jene ukiba mmele gwakwe. ²² Bai pubunhyoya, akinapunji bakwe ngabakombokela akiba alongela genia, ngabaaminianga Majandiko Machwapi na malobe gaga galongela Yesu.

Yesu amanya myojo ja bandu boa

²³ Yesu apakiba kukilambo cha Kuyelusalemu kumpapala gwa Pasaka, bandu akajingi ngubunhwamini pibibona iingi yi ikobo eyatendaga.

²⁴ Nambu Yesu akibaje na imani nabo magambu

bamanyi boa. ²⁵ Penia apaije mundu jwajoa kunchalakicha minhalo ja bandu benia magambu mwene agamanyi goa agabi umojo jabe.

3

Yesu na Nikodemo

¹ Pakiba na kilongoi jumwe Nhyahudi, jwa kikundi cha Mafalisayo, liina lyakwe Nikodemo.

² Lichoba limwe kilo Nikodemo ngannyendelela Yesu nu kunnengela, “Aboli, tumanyi mwenga maboli mantumigwe na Nnoongo. Abije mundu ojwaotwi kulaya iingi yi ikobo eintenda mwe pangabe Nnoongo kube pamwe nakwe.”

³ Yesu ngannyanga, “Nannenge kweli, abije mundu ojwa pakukibona Kingwana cha Nnoongo pangabelekwa kabele.”

⁴ Nikodemo ngankonya, “Mundu munaota kuotolabo kubelekwa kabele? Kuotoje kujingila mulutumbo lwa amamundu nukubelekwa kabele!”

⁵ Yesu ngannyanga, “Nannenge kweli, abije mundu ojwapakujingi Mukingwana cha Nnoongo nukubelekwaje kwa mache na Uhuke ba Nnoongo. ⁶ Mundu kubelekwa kwa mmele ka awawa na ka mama, nambu kubelekwa kiuke kwa Uhuke ba Nnoongo. ⁷ Makaomwangaje magambu nannengile mpaka mmelekwe oti kabele. ⁸ Upepo kuuma ukujenda okupala, nnyoa lilobe lyakwe, nambu mmanyije okuuboka wala okujenda. Nga ibi kwa mundu ojwabelekwa kwa Uhuke ba Nnoongo.”

⁹ Nikodemo ngankonya, “Ile yenje kuotwabo?”

¹⁰ Yesu ngajanga, “Bo, mwenga nga aboli ba Isilaeli na mmanyije ile yenje? ¹¹ Nannenge kweli,

twe tulenga eituibweni na kachalakicha bandu ilebe itibweni, nambu mangweto kujeketeje nhwalo gwito. ¹² Kunhwaminije ne mangobu apanannengile mialo ja padunia pano, mpakunhwaminibo nenga, apambakunnenge ilebe ya kumbengu? ¹³ Na abije mundu ojwaakajenda kumbengu ila Mwana jwa Mundu, aulwike padunia kuboka kumbengu.”

¹⁴ “Anda Musa palijinula lijoka Iya liyaba kwako kupongoti, unyae Mwana jwa Mundu mpaka ajinuligwe. ¹⁵ Na kila mundu ojwanhwamini jwombe maba na bwomi gwa machoba goa pangapela. ¹⁶ Magambu Nnoongo atekupapala padunia pano muno ata ngammoya Mwana jwakwe jwajika, ibe kila mundu ojwapakunhwamini akaweje nambu apate bwomi gwa machoba goa pangapela. ¹⁷ Magambu Nnoongo antumitije Mwana padunia pano kahukumu bandu, nambu kakombolanga.

¹⁸ “Bena abanhwamini Mwana kuhukumuligwaje, nambu benabo banganhwamini bai bahukumuligwe, magambu bunhwaminije Mwana jwa jika jwa Nnoongo. ¹⁹ Jenje nga namuna ja hukumu ejipakube, Lumuli luike padunia, nambu bandu bapala lubendu kuliko lumuli, gambu mialo jabe mibaja. ²⁰ Kila mundu ojwatenda gamboneje aluchimwa lumuli, nu kuikaje pulumuli, magambu kupalaje mialo jabe mibaja jibonekane. ²¹ Nambu junakujali ukweli aika pulumuli, ili mialo jakwe ibonekane itendigwa kwa kunyali Nnoongo.”

Yesu na Yohana Mbatichi

²² Kuboka kwa gena, Yesu na akinapunji bakwe ngabaika pikilambo cha Yudea, ngatama kweno pamwe nabo kwa mangobu ngabaticha bandu. ²³ Yohana uyo akiba akabaticha bandu kweno Kuainoni, papipi na Kusalemu, magambu kweno kwakiba na mache ndu. Bandu ngabannyendelela, jwombe ngababatichanga. ²⁴ Mangobu gena Yohana akiba tango anajigiligwaje kukipungo.

²⁵ Mitau ngijipitila kati ja akinapunji bange ba Yohana na Nhyahudi jumwe kuuchu lukobo lwabe lukuya. ²⁶ Bai akinapunji benia ngabannyendela Yohana nukunnengela, “Aboli, mundu jola ojwakiba pamwe na mwenga kwiye ja lukemba Yolidani, mwenga ngumunchalakicha, ngoe jweno atenda kubaticha, na bandu boa bannyendelela!”

²⁷ Yohana ngabajanga, “Mundu aotwije kube na kilebe mpaka ibe kuboka ku mbengu. ²⁸ Na mmenimangweto nhwotolinge kuchalakicha kutenda nganenga, ‘Nenga Kilistoje, nambu ndumigwe ili nanongalele Kilisto!’ ²⁹ Munkege jwatoiligwe nkola jwatoile, nambu aganja ba jwatoile ojwajema nukupenikia, kualala moja muno apabanyoa jwatoile akalenga. Nga laa jango apijikamilika. ³⁰ Mpaka jweno akoliigwe, na nenga nakakoliigwaje.”

Ojwaika kuboka kumbengu

³¹ Ojwaika kuboka kunani kumbingu nga anaota kuliko boa, ojwaboka padunia nga jwa padunia, na kalengela ile ya pakilambo. Nambu ojwaika kuboka kumbingu nga anaota

kuliko boa. ³² Jweno agagabweni nu kugajoa nga agachalakicha, nambu abije mundu ojwajeketela nhwalo gwakwe. ³³ Nambu mundu jwajote ojwajeketela nhwalo gwakwe achalakicha Nnoongo nga kweli. ³⁴ Mwana ojwatumigwe kulongela malobe ga Nnoongo, jweno Nnoongo ampi Uhuke jwakwe changapemeka. ³⁵ Awawa bampala mwana na bampile ilebe yoa. ³⁶ Ojwanhwamini Mwana akweti bwomi gwa machoba goa pangapela, jwangannyali Mwana aibeje na bwomi gwa machoba goa pangapela, nambu kuchimwa kwa Nnoongo kuba kunani jakwe.

4

Yesu na munkege jwa Samalia

¹ Mafalisayo ngabajoa Yesu akapata akinapunji ajingi na kabaticha kuliko Yohana. ² Nambu ukweli, Yesu akibaje kabaticha bandu ila akinapunji bakwe. ³ Bai Yesu apajoa genia, ngaboka Kuyudea nukubuja Ku Galilaya. ⁴ Mumwanja gweno apaligwe kupetela Kusamalia.

⁵ Bai ngaika kukilambo chuku Sikali, kilambo chimwe cha ku Samalia, papipi na nng'onda gwa Yakobo gweno uguampile Mwana jwakwe Yusufu. ⁶ Paali penia pakiba na liliba lya Yakobo, jwombe Yesu gambu ja kutotokela kwa mwanja, ngatama umbwega ja liliba. Ikiba nalumu.

⁷ Bai munkege jumwe jwa Samalia ngaika kuteka mache, Yesu ngannengela, “Umbe mache nywe.” ⁸ Mangobu gena akinapunji bakwe bakiba bajabulinge kunnyini kuemela ilyo.

⁹ Nambu munkege jweno ngannyanga Yesu, “Mwenga Mayahudi, nenga nakege ba Kusamalia! Nhwotobo kunyopa maache?” Akayahudi bakiba kujaikanaje ikombe na yani na Akasamalia.

¹⁰ Yesu nganyanga, “Anda makamanyi kilebe echapanga Nnoongo, nga mene ojwannyopa mache, kabi mannyopite, najweno kabi ampile mache agaleta bwomi.”

¹¹ Amama benia ngabalenga, “Angwana nkwetije lindobo lya kutekela mache na liliba linyolike. Mampatako mache gina bwomi? ¹² Au mwenga mikitenda mananhota muno kapeta awabito Yakobo? Benia ngubutupe liliba lende, na benia bene, ingota yakwe na ilangwa yakwe ngabanywe mache ga liliba lende.”

¹³ Yesu ngajanga, “Kila ojwanywe mache ganga maba na nyota kabele. ¹⁴ Nambu abapakunywe mache agambakape neenga, abe kabeje na nyota mache agambakape magaba nkati jakwe chembwe cha mache ga bwomi nu kumpe bwomi gwa machoba goa pangapela.”

¹⁵ Amama benia ngabannengela, “Angwana, umbe nenga mache genia ili nakabeje na nyota kabele, na nakaikaje kabele pamba kuteka mache.”

¹⁶ Yesu ngannengela, “Nnyabule makakeme angwanabinu, nhwike pamwe nabo.”

¹⁷ Munkege jwenio ngannengela, “Ne ngwetije analome.”

Yesu ngannengela, “Nnengite kweli nkwetije analome. ¹⁸ Maana mmi na akinalome anhwano,

na bena bantamanabo ngoe angwanabinuje. Penia nnengite kweli.”

¹⁹ Munkege jwenio ngabalenge, “Angwana, nammona mwe iotwi kube malondoli. ²⁰ Akaoko bito bagongalela pikitombi uchenje, nambu Makayahudi paali pinu pukung'ongale Nnoongo nnenga Kuyelusalemu.”

²¹ Yesu ngannengela, “jwenio, nhwamini ne, kingobu kitendakuika penia abagongole Awawa bagongalela pikitombi panoje, nu Kuyelusalemuje. ²² Makasamalia mang'ongolela nnoongo jwangammanya, nambu Takayaudi tummanyi ojutung'ongolela, gambu ukomboi uboka kaka Yahudi. ²³ Nambu kingobu kitenda kuika, iba abagongole kwa kweli bagongalela Awawa kuhuke jwa kweli. Gambu Awawa bapala bandu abagongale yenie. Nnoongo ngu uhuke na abagongalela bapaligwa kugongalela kuhuke na kweli. ²⁴ Nnoongo ngu Uhuke, na bandu abagongalela bapaligwa kugongale kuhuke na kweli.”

²⁵ Munkege jwenio ngannenge, “Manyi Masia, jwakonda Kilisto atendakuika, na papakuika jwenio matulengela ilebe yoa.”

²⁶ Yesu ngannengela, “Nenga nanonge na mwenga ngajweno.”

²⁷ Penia akinapunji bakwe ngababuja, ngabaomongwa kummona akalongela numunkege. Nambu akibaje mundu ojwankonyite munkege, kutenda, “Mpala nike pamba?” Wala Yesu bankonyiteje kulenga, “Mbone nnonge numunkege?”

²⁸ Munkege jwenio ngakileka kiulo chakwe ngajenda kunyini kalenge bandu, ²⁹ Ngajemba chamila kulenga “Nhwikange mmoa makamone mundu ojwanengi ile yango yoa eindendite! Bo, jwenio aotwi kube Kilisto?” ³⁰ Bandu ngababoka kunyini, ngabannyendele Yesu.

³¹ Kingobucho akinapunji bakwe ngabannenge Yesu kulenga, “Aboli, nnieoti chakulya!”

³² Nambu Yesu ngabalenge, “Ne ngweti chakulya changikimanya mangweto.”

³³ Akinapunji bakwe ngabakonyana, “Bo, abimundu ojubaleti chakulya?”

³⁴ Yesu ngabalenge, “Chakulya chango, kugakamwa gabapala abatuite nyomole maengo gabe. ³⁵ Mangweto nnengalenga, ‘jiigi myei nchechetu mauno magaika!’ Nambu ne nannenge, nnolanga migonda jibi tayali kuunigwa! ³⁶ Nhwuni mapata lipungu lyakwe, na akongo mauno ga bwomi gwa machoba goa pangapela, iba mpandi na nhwuni baalala moja pamwe. ³⁷ Kilonge chenje chakweli jonge kupanda na jonge kuuna. ³⁸ Nenga nantumangite makau-nange ilyo yangapiyanga liyuke. Bandu bange bakamwi liengo, nambu mangweto mukikon-janga kubokeye muliuke lyaabe.”

³⁹ Akasamalia ajingi bi kijiji chenye ngubunhwamini Yesu magambu ga malobe gachalakicha munkege jwenio, kukulenga, “Annengi itendwa yoa eindendite.” ⁴⁰ Akasamalia ngabannyendele Yesu ngabanyopa atame nabo, na jwenio ngatama penia machoba mabele.

⁴¹ Bandu ajingi muno ngabaamini magambu ga nhwalo gwakwe. ⁴² Ngabalenge amama benia, “Twenga tuamini magambo ga lilobe linutuje, twetubene tujoine, na tumanyi jwenio nga kweli Nkomboi jwa dunia.”

Yesu annamia mwana jwana afisa

⁴³ Kuboka pa machoba mabele Yesu ngaboka penia, ngajenda kukilambo cha Ku Galilaya. ⁴⁴ Yesu mwene ngachalakicha kulenga, “Nnon-doli kupataje ichima kukilambo chakwe mwene, nambu kuyenge ilaambo kupata ichima.” ⁴⁵ Bai paika kukilambo cha Ku Galilaya, Akagalilaya ajingi ngabampokela. Magambu angweto uyo bakibanga kumpapala gwa Pasaka, ngibibona ikobo yowa yatenda Kuyelusalemu kingobu cha kusikukuu jenie.

⁴⁶ Yesu ngaika kabele kukilambo cha Kana, kunkoa gwa Ku Galilaya, paali pa galambuya maache kube divai. Penia kilongoi jumwe jwa chilikali akiba na mwana ntamwe okwo ku Kafalanaumu. ⁴⁷ Bai jweno ofisa apajoa Yesu akiba abokite Kuyudea nukujenda Ku Galilaya, ngannyendela nukunyopa ajende kunnamia mwana jwakwe ojwabi ntamwe lola. ⁴⁸ Yesu ngannengela, “Pangibona iingi yi ikobo nu gukuomongwa miaminije!”

⁴⁹ Kilongoi jweno ngabalengela, “Angwana, chonde tujende tango manango nukujomokaje.”

⁵⁰ Yesu ngannengela, “Nyabulage, mwana-jwinu malama!”

Mundu jweno ngaamini malobe ga Yesu, ngajabula. ⁵¹ Apakiba undela, ngakongana na akabanda bakwe, ngabannengela, “Mwana jwinu alamite!”

⁵² Jwombe ngabakonya mangobugani mwana apalama, ngabajanga, “Licho saa saba mui, kitamwe ngikinneka.” ⁵³ Awawa bena ngabakombokela ikiba kingobu ucho Yesu apalenga, “Mwana jwinu malama.” Penia bena ngabaamini pamwe na akalongamundu boa.

⁵⁴ Yenie yakiba iingi yi ikobo ya pabele yataenda Yesu apakiba akaboka Kuyudea kujenda Kugalilaya.

5

Yesu annamia mundu papipi na lilaba lya maache

¹ Kuboka pa genia, Yesu ngajenda Kuyelusalemu kukiba na mpapala gwa Akayahudi. ² Kweno Kuyelusalemu, papipi na nniango ogukemigwa nniango gwa limbelele, pakiba na lilaba lya mache elikemigwa kwa Akaebulania Bethzatha, lyene lyakiba na nganya nhwano. ³ Munganya mweno mwakiba na akatamwe ajingi bagolokinge, bangalola na nangwaba na babapolite. Bakiba bagalendela mache gatimbunike, ⁴ magambu kila kingobu Akapachi ba Nnoongo kuboka kumbengu batela kuika nukujingi umache nukutimbugana. Mundu jwajwoa ojwakiba jukutumbula kujingi umache kuboka pa mache kutimbunika ngalama kitamwe chachotichela echabinacho. ⁵ Pena pakiba na mundu jumwe ojwakiba ntamwe

kwa mangobu ga yaka makomi matatu na nane.
⁶ Yesu apammona mundu jweno agolwike pena ngamanya akiba ntamwe kwa machoba majingi, ngankonya, “Bo, mpala kulama?”

⁷ Ntamwe jola ngajanga, “Angwana, nenga ngwetije mundu jwa kumbeleka kumache mangobu apagatimbunika. Kila apanyiga kujingila, mundu jonge kumbengelela.”

⁸ Yesu ngannengela, “Nyinuke, ntole likai linu nnyabule.” ⁹ Kingobu tu mundu jweno ngalama, ngatola likai lyakwe ngajabula.

Nhwalo gwenio utendigwa lichoba lya kupomalela, ¹⁰ nyenie akiilongoi ba Akayahudi ngabannengela mundu jwenio ojwalamiigwe, “Leleno nga lichoba lya kupomalela, kwa Malagilo gito chwapije kutola likai linu.”

¹¹ Jwombe ngabajanga, “Mundu ojwanamie ne nga jweno jwanengila ntole likai linu nnyabule.”

¹² Bombe ngabankonya, “Bene abannengi ntendi ganga?”

¹³ Nambu mundu jweno ojwalamiigwe amanyije mundu jweno ojwa nnamie, maana Yesu akiba abokite paali penia, pakiba na bandu ajingi.

¹⁴ Kubokapenia, Yesu ngankolela jweno ojwa lamiigwe munyumba ja Nnoongo, nukunnengela, “Nnyoe, ngoe nnamite. Makatenda mabaja kabeje, manhwika kupatikana na chenge kilebe kibaja muno.”

¹⁵ Mundu jweno ngajenda, ngabalengela achi ilongochi ba Akayahudi kutenda Yesu nga ojwanamie. ¹⁶ Magambu Yesu atenda kilebe

chene lichoba lya Kupomalela, Akayahudi ngabatumbu kumpalapala. ¹⁷ Yesu ngabajanga, “Awawa bango bakamumaengo machoba goa, nane uyo ngamu maengo.”

¹⁸ Malobe ganga ngagatenda akiilongoi ba Akayahudi ngabapala ndela ja kunkoma Yesu. Bapalanga kunkoma magambu ga kualabia Malagilo ga lichoba lya Kupomolela tuje, ila magambu uyo akalenga kutenda Nnoongo nga Awamundu, na yenie ngakitenda tela na Nnoongo.

Uwecho gwa Mwana

¹⁹ Yesu ngabajanga, “Nanenge kweli, Mwana kutendaje kilebe jikajakwe, aotwi kutenda chachetu chababona Awamundu bakatenda. Mana chache chabatenda Awawa na mwana uyo kutenda. ²⁰ Awawa kumpala mwana, nukunaya kila kilebe chabatenda bene. Mabanangila ilebe ikolongwa kupeta yenje, namangweto mpakuomongwa. ²¹ Andi yene Awawa kayoya abawile na kapeganga bwomi, uyo na Mwana kape bwomi baba abapaile. ²² Awawa kuhukumulaje mundu jwajoa jola. Maengo goa ga hukumu bankamwie mwana, ²³ na yene kupala bandu boa bannyali Mwana andi pabajali Awawa. Bangankolea Mwana kakoleaje Awawa abantumite.

²⁴ “Nannengelanga kweli, ojwajoa lilobe lyango, nukunhwamini jwajo ojwandumite, akweti bwomi gwa machoba goa pangapela. Ahukumigwaje, nambu appetite kuboka mukiu nukujingi mubwomi. ²⁵ Nannengelanga kweli, kingobu kitenda kuika, na kabe kiike, penia

abawile mabajoa lilobe lya Mwana jwa Nnoongo, nabenia abapakujoa, mabalama. ²⁶ Andi yene Awawa apababi kindumbutumbu cha bwomi, uyo pabampi kitoi Mwanagwabe kube kindumbutumbu cha bwomi. ²⁷ Kabe bampi kinala chaka hukumu, kumagambu jwenio Mwana jwa Mundu. ²⁸ Makaomongwaje kilebe chenje. Kingobu kitenda kuika penia boa abawile mabajoa lilobe lyakwe, ²⁹ na benia mabayoka, angweto abatendangite gambone bayoka nu kulama, na baba abatendangite mabaja mabayoka nu kuhukumigwa.

Machaili ga Yesu

³⁰ “Ne kuotoje kutenda kilebe kuuwecho gwango namwene. Ne hukumula andi panyoa kuboka ka Awawa, na hukumu jango nga jakweli. Magambu mbala kutenda pambala namweneje, ila apapapala baba abandumite.

³¹ “Andi nikichalakicha na mwene, uchalakichi gwango ujeketiligwaje kube gwa kweli.

³² Nambu abi jonge ojwa njalakicha ne, ne manyi kutenda goa agalongela mialo jango ne nga ja kweli. ³³ Mangweto ngantuma nhwalo kwa Yohana, na jweno ngauchalakicha ukweli.

³⁴ Ngati ne nhyobale kuchalakicha kwa bandu tuje, nambu nenga ikobo yenje ili mpatange ukomboligwa. ³⁵ Yohana akiba anda lumuli, olujaka nu kung'ala, mangweto makibanga tayali kualalila kung'ala kweno kwa kingobu tu.

³⁶ Nambu ne ngweti kuchalakicha kwango kulongwa muno kuliko ogwapia Yohana. Kwa maana maengo aganagatenda, maengo agabam-

bile Awawa nagatende, nga aganjalakicha kutenda Awawa nga abantumite. ³⁷ Awawa benabo abantumite banjalakicha. Mangweto mpatangitije kujoa lilobe lyabe, wala kukubona kumio kwabe, ³⁸ nu nhwalo gwabe kutamaje mummyojo jinu maana munhwamingije ojwa bantumite. ³⁹ Mangweto nhwingikia Majandiko Machwapi, nkitangita kutenda nkatijabe mampatanga bwomi gwa machoba goa pangapela. Na Majandiko ugogo aganjalakicha! ⁴⁰ Uyo, namangwetumwe mpailingije kuika kwangune mpatange bwomi.

⁴¹ “Ne mbaije kupata kibumo kuboka ku bandu. ⁴² Nambu mangwetumwe numanyi, mangweto kupalaje Nnoongo mummyojuje. ⁴³ Ne nhike kwa amuli ja Awawa bango, nambu mangweto kumbokelangaje. Jonge mundu anda aike kwa amuli jakwe mwene, mamumpokela. ⁴⁴ Nhwotolangabo kuamini, na kongo mangweto mpalanga kupokelanga kibumo kuboka kwinu mmeni mangweto, wala mmikupalangaje chiipa kuboka kwabe bena ababi jika jabe Nnoongo. Lele nhwaminabo nenga? ⁴⁵ Makakita ne manantakiana kwa Awawa. Musa jwombe mangweto mannyobalela nga ojwa pa kuntakiana. ⁴⁶ Ikabi kweli munhwamini Musa, kabi nhwaminge na ne uyo, magambu Musa aandika minhalo jangone. ⁴⁷ Nambu magamingije gaga agaandike, miaminiangabo echi nikilongela?”

*Yesu aupe chakulya nkengeni gwa bandu
(Matayo 14:13-21; Maluko 6:30-44; Luka 9:10-17)*

¹ Kuboka pa gena, Yesu ngajomboka lilaba Galilaya andaje lilaba Tibelia. ² Nkenga nkolongwa gwa bandu ngugunkengama, kwa magambu bandu bena bakate kibona iingi yi ikobo eyatenda kalamianza akatamwe. ³ Yesu ngaombe pikitombi, ngatama pamwe na akinapunji bakwe. ⁴ Mpapala gwa Akayahudi ejikemigwa Pasaka jakiba jiegale. ⁵ Bai Yesu apalola nukubona nkengeni gwa bandu apuika kwabe, ngankonya Filipino, “Tuemekoo chakulya ili bandu bamba bapatange kulyee?” ⁶ Alenga nyenie kukunnyiga Filipino, gambu amaanyi mwene elya pakutenda.

⁷ Filipino ngannyanga, “Mikate ja ela denali mya mbili jatochangaje bandu bamba ata anda kila mundu jumwe aipata kipande kichokutu!”

⁸ Jumwe jwa akinapunji bakwe ojwa kemigwa Andulea, nnung'una Simoni Petulo, ngannen-gela, ⁹ “Abile pamba mwana jumwe ojwabi na mikate nhwano na yamaki ibele. Nambu yene itocha nike kwa bandu ajingi anda bamba?”

¹⁰ Yesu ngabalengela, “Matamikange bandu.” Pakiba na manyai nduu paali pena. Bai bandu ngabatamanga, bakibanga akina lome elufu nhwano. ¹¹ Yesu ngajitola mikate jenie, ngan-umba Nnoongo, ngababaganikia bandu abakiba batamangite. Ngatenda uyo na yamakiye, kila mundu ngapata apapaile. ¹² Bandu apabajukuta Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Nkongolange imbolopolo eiigile yakaobaje.”

¹³ Bai ngabakongolanga imbolopolo ya mikate eibaigiinge bandu bala abalilangita, ngabatweleyanga ikapo komi na ibena.

¹⁴ Bandu apabibona iingi yi ikobo yene yakatenda Yesu, ngabalenga, “Kweli jonjo nga Nnon-doli ojwaika kudunia.” ¹⁵ Yesu ngamanya bandu bapalanga kuntola abe nngwana, ngaboka kabele, ngajenda kukitombi jika jakwe.

Yesu ajenda panani ja mache

(Matayo 14:22-33; Maluko 6:45-52)

¹⁶ Apiikiba kimuyo akinapunji bakwe ngabaelela mpaka kulilaba, ¹⁷ lubendu lukiba lutandite na Yesu akiba tango anaikaje ngabaombela ntumbwi bajomboke kujenda ku Kafalanaumu. ¹⁸ Kingobu tu upepo nkolongwa ngutumbu kuguguma nu kutimbugana mache. ¹⁹ Akinapunji apabakiba bajandangite kwa maili nhwano au sita, ngaba mmona Yesu akajenda panani ja mache, apaubandakila ntumbwi, ngabajogopanga muno. ²⁰ Yesu ngabalengela, “Nga nenga, makajogopangaje!” ²¹ Bai ngabapala kuntola Yesu muntumbwi, na mangobu ugo ntumbwi nguika kujomo pabakiba bakajendanga.

Bandu bampalanga Yesu

²² Malabu jakwe nkengeni gwa bandu guigi kwiye ngabamanya pakiba na ntumbwi gumwe tu penia, na Yesu ajingije muntumbwi pamwe na akinapunji bakwe, ila akinapunji bena bakibanga bajandangita jika jabe. ²³ Mitumbwi

jenge kuboka Tibelia ngijiika paali pena pabalya mikate bandu Angwana pabajomola kunumba Nnoongo. ²⁴ Bai bandu bena apabamanyanya Yesu na akinapunji bakwe bakibangaje paali pena, ngabaombela ntumbwi, ngabajabula kukafalanaumu kunkengama Yesu.

Yesu nkate gwa bwomi

²⁵ Bandu bena apabankolela Yesu upandi gonge gwa lilaba ngabankonya, “Aboli, nhwikila like pamba?”

²⁶ Yesu ngabajanga, “Kweli nannengelanga, umbalanga kwa magambu nnilangite mikate ngannyukuta, ngiti gambu mibweni iingi yi ikobo yangoje. ²⁷ Mukikibegelelaje chakulya chikialabika, mikibegelele chakulya chikilama cha bwomi gwa machoba goa pangapela. Mwana jwa Mundu ojwapambuligwe na Nnoongo, Awawa ampaganga chakulya chene.”

²⁸ Benia ngabankonya, “Tutendi nike kwa gaga gapala Nnoongo?”

²⁹ Yesu ngabajanga, “Lende nga liengo elyapala Nnoongo, kunhwamini ojwantumite.”

³⁰ Ngabannengela, “Mpakutenda ikobo nike kupala tibone tunhwamini? Mpakutenda nike?”

³¹ Akaoko bito ngabalye chakulya echikikemigwa manna kweno kupongoti, anda apagalenga Majandiko Machwapi, ‘Ngabape kulyee nkate kuuluka kumbengu.’”

³² Yesu ngabalengela, “Nannengela kweli, Musa ampilingitije nkate kuuluka kumbingu. Awawa bango nga abampe mangweto nkate gwa kweli kuboka kumbengu. ³³ Maana nkate

gwa Nnoongo nga jwajo ojwauluka kuboka kumbengu nga ojwaupe bwomi kwa bandu pa dunia.”

³⁴ Ngabannyopa, “Angwana, mutupe nkate gweno machoba goa.”

³⁵ Yesu ngabalengela, “Nenga nga chakulya echichimpe bwomi. Ojwaika kwango ne abeje na njala, ojwaamini abeje na nyota ngu. ³⁶ Lele, nannengelinge nng'anwa umonangite nambu nhwaminije. ³⁷ Boa abambi Awawa mabaika kwango ne. Nane ninekeje panja mundu jwajoa ojwaika kwangone, ³⁸ Nhike kuboka kumbengu ngati magambu ga ukamu ilebe yangoje, ila kulenganakia pabapala Awawa abandumite. ³⁹ Na apabapala abo abandumite nga ganga, nakanhwoyaje ata jumwe kati baba abambile, ila kapeganga boa bwomi gwangapela maninnyoya mulichoba lya mwicho. ⁴⁰ Maana Awawa bango nga echibapala kila ojubammona Mwana nukunhwamini abe na bwomi gwa machoba goa pangapela, nane maninnyoya mulichoba lyu kujomolela.”

⁴¹ Bai Akayahudi ngabatumbu ukokaleka Yesu magambu alengite, “Ne nga nkate oguulwike kuboka kumbengu.” ⁴² Ngabalenga, “Bo, ojo Yesu mwana jwa Yusufuje? Tamanyi awamundu na amamundu. Bai aotobo kulongela aulwike kuboka kumbengu?”

⁴³ Yesu ngabalengela, “Nkotokange ukokaleka mangweto jika. ⁴⁴ Abije mundu ojwaotola kuika kwangone panga Awawa abandumite kunhwuta kuika kwangone, nane manunhyoya mundu jwenio lichoba lya mwicho. ⁴⁵ Akalondoli

baandikinge, ‘Bandu boa mababoligwa na Nnoongo.’ Mundu jwajoa ojwabajoine Awawa na kukibola kuboka kwabe kuika kwango ne. ⁴⁶ Echinenga nga chenje, abije mundu oju babweni Awawa, ila jwajo ojwabokite kwa Nnoongo, jwenio nga ojubamweni Awawa. ⁴⁷ Nannengelanga kweli, mundu ojwaamini akweti bwomi gwa machoba goa pangapela. ⁴⁸ Ne nga chakulya chichampe bwomi. ⁴⁹ Akinaota binu ngabalye mana kweno kumpongoti, nambu ngabajomokanga. ⁵⁰ Nambu chenje nga chakulya kichiuluka kuboka kumbengu ili jwajoa ojwapakulye ajomokaje. ⁵¹ Ne nga chakulya china bwomi echikiulwike kuboka kumbengu. Mundu jwajoa anda alile chakulya chenje, aitama nukupelaje. Na chakulya echimbakumpe nga mmele gwango, ogunuboya ibe bandu boa ba padunia babe na bwomi.”

⁵² Ngapenia Akayahudi ngabatumbu kutaukana kati jabe, “Aotobo jonjo kutupe mmele gwakwe tulye?”

⁵³ Yesu ngabalengela, “Nannenge kweli, anda nukulyeje mmele gwa Mwana gwa Mundu nu kunywe myai jaakwe, mmegangaje na bwomi nkati jiinu. ⁵⁴ Ojwalye mmele gwango nukunywe myai jango akweti bwomi gwa machoba goa pangapela, nane manuhyoya lichoba lyu kujo-molela. ⁵⁵ Mana mmele gwango nga chakulya cha kweli, na myai jango nga chikunywe cha kweli. ⁵⁶ Ojwaulye mmele gwango na kujinywe myai jango, atama nkati jango, na ne ndama nkati jaakwe. ⁵⁷ Andi Awawa pababi amomi

bandumite, nane nama kumagambu ga benia. Uyo mundu ojwandye nenga aba kube mmomi uyo kumagambu gangone. ⁵⁸ Bai chenje nga chakulya echikiulwike kuboka kumbengu, ngiti andi mana yabalya akinaota bitoje, ngabaweganga. Ojwalye chakulya chenje aba mmomi gwangapela.”

⁵⁹ Yesu alenga genia pakiba akapundicha munyumba jukugongale kwako kukilambo cha Kafalanaumu.

Malobe agaleta bwomi gwangapela

⁶⁰ Ajingi ba akinapunji bakwe apabajoa genia, ngabalenga, “Mapundicho ganga gujukundupa! Bene abapakuotola kugapenikia?”

⁶¹ Yesu ngamanya nukunnengeje mundu kuenta akinapunji bakwe ngabang'ing'iyana kukilebe chenye, ngabakonya, “Bo, kilebe chenye kimmekite mmegange na mbwele? ⁶² Ibakubebo pampakummona Mwana jwa Mundu akaombila kujenda kwako kwakiba? ⁶³ Uhuke jwa Nnoongo ngaojwaleta bwomi, makakala ga mundu kuoto kileje. Malobe ganannengilaga nga ga Uhuke jwa Nnoongo, na galeta bwomi. ⁶⁴ Iganu kube nyene babile kati jiinu bangaamini.” Yesu alenga nyene amanyi kuboka apitumbulaga beneke bangaamini, uyo na amanyi beneke abapa kung'aluka. ⁶⁵ Kuboka penia ngalenga kabele, “Ngakwamana nanengilinge abije jwa otwile kuika kwango nukunhwotoya Awawa bangoje.”

⁶⁶ Kuboka mugenia, akinapunji bakwe ajingi ngababuja unyuma nu kulongwana kabeje.

⁶⁷ Yesu ngabakonya baba akinapunji bakwe komi

na abena, “Bo, namangwetomwe mpala kuboka uyoyo?”

⁶⁸ Simoni Petulo nganyanga, “Angwana, tukupajenda kubeneke? Mwe nkweti malobe agaleta bwomi gwa machoba goa pangapela.

⁶⁹ Twe tuamini, nu tumanyi mwe nga Machwapi ba Nnoongo.”

⁷⁰ Yesu ngabajanga, “Bo, nanchagulingeje mangweto komi nabena? Iganu kube nyene, jumwe jiinu nga Mmaja!”

⁷¹ Yesu alongela genia magambu ga Yuda, mwana jwa Simoni Isikalioti. Maana jwenio akiba ngajweno ojwa pakunng'aluka, iganukube akiba jumwe jwa baba akinapunji komi na abena.

7

Yesu na inuna yakwe

¹ Kibokachapena, Yesu ngajenda okwo kukilambo cha Ku Galilaya. Apaije kujenda kukilambo cha Yudea magambu akilongoi ba Akayahudi bakiba bapaila kunkoma. ² Mpapala gwa Akayahudi ogukemigwa iteba, ukiba ubandikile. ³ Bai inuna yakwe nginnengela, “Mmoke pamba nnyende Kuyudea ili akinapunji binu bagabone maengo ga ntenda. ⁴ Mundu ukamulaje maengo gakwe kukuiya anda apala kumanyika na bandu. Yene nkamu ilebe yene, mikilaye kwa bandu boa.” ⁵ Ata inuna yakwe yunhwaminije.

⁶ Bai Yesu ngabalengela, “Kingobu chango chanaikaje. Nambu kwinu mangweto kila kingobu cha mbone. ⁷ Bandu boa kunchimwaje

mangweto, nambu ne kunjimwa kwa magambu nenga, njalakicha benia bandwa itendwa yabe ibaja. ⁸ Mangweto nnyendange ku mpapala gwenio. Ne nyendaje ku mpapala gwenio magambu kingobu chango chambone chanaikaje.” ⁹ Alenga genia kimoka chapenia ngaigala kukilambo cha Ku Galilaya.

Yesu kusikukuu ja iteba

¹⁰ Kuboka pa inunu yakwe kujenda kusikukuu, najwombe Yesu ngajenda kusikukuu kwa kukiia.

¹¹ Akilongoi ba Akayahudi bakibanga kumpala kusikukuu jene, ngabakonyanga, “Abiko?”

¹² Pakiba na indondo ijingi pankengeni gwa bandu. Bange ngabalenga, “Nga mundu jwambone.” Na bange ngabalenga, “Baoyanga bandu.” ¹³ Nambu akibaje mundu ojwajigite kulenga nhwalo gwenio gwa Yesu pabandu kwa kajobokanga akilongoi ba Akayahudi.

¹⁴ Mpapala gwenio pagwaba panakati na kati, na jweno Yesu ngajabu kunyumba ja Nnoongo, ngatumbu kupundicha. ¹⁵ Akilongoi ba Akayahudi ngabaomongwa na kulenga, “Mundu ojo apatita ko ilimu kiti atekuchoma chuleje?”

¹⁶ Penia Yesu ngajanga, “Mapundicho gambundicha gangoje nambu gabe benia abandumite. ¹⁷ Mundu andapai kutenda gaga gapai Nnoongo, mamanya mapundicho gango gaboka kwa Nnoongo, au ne ndenda kulongetu namwene. ¹⁸ Mundu jwa kilonge mwene apala kunnumbalila mundu mwene. Nambu jwa pala kibumo cha abatumite, jwenio nga kuaminika,

na nkati jakwe ubije ubaja gwa gwoa gola. ¹⁹ Bo, Musa ampilingitije Malagilo? Ata yene, abije wala jumwe kwinu ojwa kamu malagano mpa kungomilanga nike?”

²⁰ Penia bandu ngabanyanga, “Mwe nkwati nchepela! Bene abapa kunkoma?”

²¹ Yesu ngajanga, “Natendite kikobo chimwe, na mangweto ntenda kuomongwa. ²² Musa ampilingite lukobo lwalo lukuina. Ngiti lukobo lwenio luboka ku Musaje nambu luboka kwa akaokolo nambu ngoe mangweto kuwina mwana munalome ata Lichoba Lya Kupomolela. ²³ Bai anda ibi yene mwana munalome kuwina Lichoba Lya Kupomolela kwa magambu Malagilo ga Musa gakaponiaje, mbona lele unjimwalanga magambu ga kunnamia mundu kube tegatega lichoba lya kupomalela? ²⁴ Makahukumu ilebe panjatuje, mpanganga hukumu ejipaligwa.”

Bo jwenio nga Kilisto?

²⁵ Bange bandu ba Kuyelusalemu ngabalenga, “Bo mundu jwajo jubampala kunkomajo jwajoje?

²⁶ Nnolange ngoe! Alongela pukongolou, wala abije mundu ojwannenge kilebe. Bo, au akii-longoi bamanyi jwenio nga Kilisto? ²⁷ Kilisto papakuika abije mundu jwapa kumanya aboke koo. Nambu twe tumanyi kwaboka mundu ojo!”

²⁸ Bai Yesu pakiba akapundichaga unyumba ja Nnoongo ngatondobea lilobe nu kulenga, “Mmanyangite ne na mukumanyi kumoka? Ne inkila ku amuli jango namweneje. Ila abo

abandumite ne nga ba kweli, na mangweto manyije. ²⁹ Nambu ne nummanyi kumagambu moka kachakwe, jwenio nga ojwandumite.”

³⁰ Bai bandu bapala kumeka mumakakala, nambu akibaje mundu ojwajigite kunkamula kumagambu kingobu chakwe kikiba tango chanaikaje. ³¹ Ajingi abakiba pankenga pala bunhwaminge, ngabalenganga, “Bo, andaike Kilisto matenda ikobo ikolongwa muno kupeta yatei ojo?”

Manjolinjoli gatumigwa kunkamula Yesu

³² Mafalisayo gajowine bandu bakajojela malobe genia ga Yesu. Bai angweto pamwe na Akakung'i akolo ngabagakinga manjolinjoli gammeke Yesu mumakakala. ³³ Yesu ngalenga, “Tango mbi namangweto kingobu tu kubokapenia mbakunyendelela jwajo jwandumite. ³⁴ Mpakumbala nambu umonangaje, magambu papa pambakube namangweto kuotoje kuika.”

³⁵ Achilongochi ba Akayahudi ngabalonge bene kangweto kwa angweto, “Mundu ojo apa kujenda ko pangaoto kumpata? Apakujenda kukilambo cha Akagiliki kubabi bandu bito na kapundicha Akagiliki? ³⁶ Abi na mana gani palenga, ‘Mpakumbalanga nambu umbataje, na pamba kube ne mangweto kuotoje kuika?’ ”

Chembwe cha mache ga bwomi

³⁷ Lichoba lya kupela mpapala gwenio ngilikiba likolo, Yesu ngajema ngalenga kulilobe likolongwa, “Mundu ojwabi na nyota aiche kwango anywe. ³⁸ Andi Majandiko Machwapi

pagalenga, ‘Mundu ojwaamini ne, chembwe cha mache agaleta bwomi gaba kueluka kuboka umojo jakwe!’ ” ³⁹ Alenga genia kunenga Uhuke ba Nnoongo pikiba kube kwababala abanhwamini mabakipokela. Kingobu chenye Uhuke ba Nnoongo kikiba tango kuwika kwa magambu Yesu akiba tango anakoigwaje mukungwana.

Kupwilikana kwa bandu kwa magambu gwa Yesu

⁴⁰ Bandu bange ababi pankenga pala ngabajoa malobe genia, ngabalenga, “Kweli mundu ojo nga nnonboli!”

⁴¹ Bandu bange ngabalenga, “Ojo nga Kilisto Nkomboi!”

Nambu bange ngabalenga, “Bo, kube Nkomboi aboke kukilambo cha Ku Galilaya?” ⁴² Majandiko Machwapi galenga bole? Galenga, “Kilisto aboka kulungolo lwa nngwana Daudi, na apakubelekwa ku Beteleemu kilambo cha nngwana Daudi.” ⁴³ Yene ngukupitila kupwilikana panakati jankengeni gwa bandu magambu ga Yesu. ⁴⁴ Bandu bange bapala kummeka mumakakala, nambu akibaje mundu jwajigite kunkamula.

Akiilongoi ba Akayahudi bakwetije imani

⁴⁵ Kuboka penia manjolinjoli ngagabuja, akakung’i akolo na Mafalisayo ngabakonya, “Ku nike mannetangiteje?”

⁴⁶ Manjolinjoli ngagajanga, “Abije mundu ojwa akalongela andi palongela mundu ojo!”

⁴⁷ Mafalisayo ngagakonya, “Bo, namangwewotomwe uyo nkoloigwe? ⁴⁸ Bo, mummanyije ata kilongoi jumwe au Mfalisayo jwajote jwombe munhwamini? ⁴⁹ Nambu nkengeni gongo umanyije Malagilo ga Musa kwa nyene ulanigwe na Nnoongo!”

⁵⁰ Jumwe kati ja Mafalisayo akiba Nikodemo, jwenio atumbwi kunyendelela Yesu. Jwenio ngabalengela, ⁵¹ “Bo, Malagilo giito gutujeketela kuhukumu mundu tango nukunyoaje nu kumanya gatendite?”

⁵² Angweto ngabanyanga kukunkonya, “Bo, namwe uyo mmoka kukilambo cha Ku Galilaya? Aja makagaingikiye Majandiko Machwapi namwe mannola Ku Galilaya kubojeje nnonboli ngu!” ⁵³ Kuboka penia bandu boa ngabajabula, kila mundu kachakwe.

8

Munkege bunhumbwi ugoni

¹ Yesu ngajenda kukitombi chikikemigwa Mizeituni. ² Malabo jakwe kindabi tango kilokilo ngajenda kabele ku Nyumba ja Nnoongo. Bandu boa ngabantindilanga, jwombe ngataama ngatumbu kapundichanga. ³ Akaboli ba Malagilo na Mafalisayo ngabannetela munkege ojubampuki akatenda ngongola. Ngabanyemeka panakati jabe, ⁴ kuboka penia ngabankonya Yesu, “Apundichi, munkege ojo tampuki akatenda ngongola. ⁵ Mumalagilo giito, Musa atupundicha munkege ojwa tunhubwile ugoni andi jonjo aputigwe maganga mpaka kuwe.

Mwe nnenga bo?” ⁶ Balenga yene kuntegela Yesu ili bapatange kunkopakea. Nambu Yesu ngalita ngaandika pae nu lukonji. ⁷ Pabajendekea kunkonya, Yesu ngajinuka, ngabalengela, “Mundu jwajoa katijinu jwanga majambi abe ju kutumbula kumputa munkege ojo liganga.” ⁸ Kuboka penia ngalita kabele, ngabe akaandika pae. ⁹ Pabajoa yene ngabatumbu kubokanga jumwe jumwe, balongalela akinanhota. Yesu ngaika jikajaakwe, nu munkegejo ajemite upapa. ¹⁰ Yesu pajinuka ngankonya munkegejo, “Banduba babiko? Bo, aigije wala jumwe jukunhukumu?”

¹¹ Munkege jwenio ngajanga, “Angwana, abije wala jumwe!”

Yesu ngannenge, “Nane nunhukumuje. Nnyabule, namakatenda kabeje malemwa.”

Yesu lumuli lwa padunia pano

¹² Yesu palongela nabo kabele ngabalenge, “Nenga nga lumuli lwa padunia pano. Mundu jwajoa ojwangengama nenga atyanga ngu mulubendu, ila apakube pa lumuli lwa bwomi.”

¹³ Mafalisayo ngagannenge, “Mwe mukichalakicha mmene, nayene uchaili gwinu gwambonije.”

¹⁴ Yesu ngabajanga, “Ataikabi nikichalakicha namwene, uchaili gwango gwa kweli kumagambu nenga manyi kumoka na kunyenda. Nambu mangweto mukumanyije kumoka wala kunyenda. ¹⁵ Mangweto nhukumu kwa mawacho ga mundu tu, nambu ne kunhukumu munduje. ¹⁶ Nambu ata nakanhukumwile,

hukumu jango ja kweli magambu mbi jika-jangoje. Awawa abandumite babi pamwe na ne. ¹⁷ Iandikigwe Mumalagilo giinu uchaili gwa bandu abele nga kweli ogujeketiligwa. ¹⁸ Ne ni-kichalakicha namwene, na Awawa abandumite, batenda kunjalakicha uyo.”

¹⁹ Penia ngabankonya, “Awawa binu babiko?”

Yesu ngabajanga, “Mangweto umanyije ne nawala Awawa mamanyije. Makamanyi nenga kabi mamanyi Awawa baango uyo.”

²⁰ Yesu alongela malobe genia goa apakiba akapundicha munyumba ja Nnoongo, muchumbi chukupanga lilumbo. Naakibaje mundu jukummeka mumakakala kumagambu kingobu chakwe kikibataango kuika.

Kunyenda mangweto kuotoje kuika

²¹ Yesu ngabalenge kabele, “Mwanja na maumbalanga, nambu mpakujomoka namabaja ginu. Kunyenda nenga, mangweto kuotoje kuika.”

²² Bai akilongoi ba Akayahudi ngabalenga, “Bo, apakikikoma? Mboni alenga, ‘Kunyenda mangweto kuotoje kuika?’ ”

²³ Yesu ngabajanga, “Mangweto mmokanga upamba pae, nambu nenga mmoka kunani. Mangwetomwe mapadunia pano, nambu nenga napadunia panoje. ²⁴ Magambu nannengila mangweto mpakujomoka mumabaja ginu. Anda nukuaminije kutenda, ‘Ne nga jwenio.’ Mpakujomoka na mabaja ginu.”

²⁵ Angweto ngabankonya, “Mwe mabeneke?”

Yesu ngabajanga, “Nannengalinge kuboka pukutumbula! ²⁶ Ngweti majingi gukulongela nu

gukunhwukumula. Nambu jwajo ojwandumite nga kweli, nane nijilenge dunia ilebe yae tu inijoa kuboka kwabe.”

²⁷ Bamanyangiteje Yesu akiba alongelanabo kunhwalo gwa Awawa. ²⁸ Bai Yesu ngabalengela, “Pampakunyinula Mwana jwa Mundu, penia nga pampa kumanya kutenda ‘Ne nga Nenga’. Na ndendaje kilebe namwene, ila nongela gagatu gabambundicha Awawa. ²⁹ Baba abandumita babi pamwe nane, benia banekiteje jika yene ngamu ndenda mangobu goa gaga gabaalali moja.”

³⁰ Kuboka pukulenga genia bandu ajingi ngabaamini.

Kweli jipakummeka mme agabwa

³¹ Bai Yesu ngabalengela Akayahudi baba ababunhwamini, “Anda magaagabile mapundi-cho gango mmaganga makinapunji bango kweli. ³² Mpakujimanya kweli, na kweli jipakummeka agabwa.”

³³ Angweto ngabanyanga, “Twe twalungolo lwa Ulaimu, ngu tanabeje takabanda ba mundu jwa jwoa jola. Mmi namana gani pannenga mma kube agabawa?”

³⁴ Yesu ngajanga, “Nannenge kweli, kila mundu ojwatenda mabaja nga mmanda jwa mabaja. ³⁵ Mmanda akwetije kitamo cha machoba goa pakaja, nambu mwana akweti kitamo cha machoba goa. ³⁶ Anda Mwana ampilingite agabwa mmakube kweli agabwa. ³⁷ Maanyi mangweto malungolo lwa Ulaimu. Ata yene mpakungoma kumagambu mmikugajeketelaje

mapundicho gango. ³⁸ Ne nongela gaga gabanangila Awawa, nambu mangweto ntendanga gaga gabannenge awabinu.”

³⁹ Angweto ngabanyanga, “Awawa bito Ulaimu!”

Yesu ngabalengela, “Ikabi mangweto makinangota ba Ulaimu kabi ntei andi patenda Ulaimu.

⁴⁰ Ne nannengile kweli gunujoa ku Nnoongo nambu mangweto mpala kungoma. Ulaimu atenda yeneje! ⁴¹ Mangweto ntendanga ilebe uyaye ibatenda awawa binu.”

Angweto ngabannengela, “Twe takanangota ba mumatutweje tukweti awawa bamwe yani Nnoongo.”

⁴² Yesu ngabalengela, “Ikabi Nnoongo nga awawa binu, kabi umbaille ne, mana ne mmoka ku Nnoongo na ngoe mbi pamba. Nkila kumadalaka gango namweneje ila benia abandumite. ⁴³ Kunike kumanyaje ganongela? Kumagambu kuotoje kujoa nhwalo gwango.

⁴⁴ Mangwetomwe makinangota ba Mmaja na mpalanga ukengama ga awawa binu. Benia bakiba akomi kuboka paitumbalaga, bakwetije kijemo cha kweli, na yene kweli jibije nkati jabe. Kila apabalenga uwangi, balonge mukuboke muali jabe tangu apatumbalaga, mana benia awangi na awawa ba uwangi. ⁴⁵ Ne nonge kweli, nga kwamana mangweto kuaminije. ⁴⁶ Bene kati jinu abanjalakicha ne ngweti mabaja? Anda nonge kweli mboni kunhwaminije? ⁴⁷ Ojwabi jwa Nnoongo kupenakia malobe ga Nnoongo. Nambu mangweto kupenakiaje kumagambu mangwetomwe mabanduje ba Nnoongo.”

Yesu akiba tango Ulaimu nukubeje

⁴⁸ Akayahudi ngabankonya Yesu, “Bo, tulengiteje kweli mwe makabila ja Samalia, na kabe mmi nanchepela?”

⁴⁹ Yesu ngajanga, “Ne ngwetije nchepela, ne naamini Awawa bango, nambu mangweto kuaminije ne. ⁵⁰ Ne kupalaje kibumo chango namwene. Abile jumwe ojwapala kibumo chenie, Nnoongo nga ojwanumbane, jwombe nga hakimu. ⁵¹ Nannenge kweli, ojwabegelela na mapundicho gango ajomokaje.”

⁵² Bai Akayahudi ngabalenga, “Ngoe tumanyi kweli mwe nkwati nchepela! Ulaimu ngawe, na akalondoli booa ngabawe, namwe nnenga eti, ojwabegelela na mapundicho ginu aweje mpaka!

⁵³ Bo mikitenda makolongwa kapeta Awawa bito Ulaimu nambu bombe bajomwike? Na ata akalondoli bajomwike Mwe mitenda babeneke?”

⁵⁴ Yesu ngabajanga, “Anda nikikoite namwene, kibumo chango kilebeje, ne mbata kibumo Kawawa bango. Bombe mangweto makema ana Nnoongo binu. ⁵⁵ Mangwetomwe mamanyije, nambu ne namanyi, andannengite namanyije, mamba nawangi andi mangweto. Ne namanyi na mbikamula nhwalo gwabe. ⁵⁶ Ulaimu, Awawa binu, ngabalulutila bilibone lichoba lyango, bombe ngabalibona, ngababe ngalaa.”

⁵⁷ Bai Akayahudi ngabannengela, “Mwe tango manaikaje yaka amsini nnengabo kutenda mumweni Ulaimu?”

⁵⁸ Yesu ngabajanga, “Nannenge kweli, tango Ulaimu nukubelekwaje ne mbile.”

⁵⁹ Penia ngabalokota maganga ili bannekelele, nambu Yesu ngakiia, ngapita munyumba ja Nnoongo.

9

Yesu anamia Mundu ojwa belwike Jwangalola

¹ Yesu apakiba akapeta ngammona mundu jumwe, jwangalola kuboka pabelekwa. ² Bai ak-
inapunji ngabankonya, “Aboli, ngabeneke abatei
mabaja jwombe mwene au amamundu na awa-
mundu mpaka mundu ojo abelekwe jwanga-
lola?”

³ Yesu ngajanga, “Kile chene chapiti kwa mag-
ambu ga mabaja gakweje na wala mabaja ga
akapotoi bakwe. Ila abelwike jwangalola ili
makakala ga Nnoongo gabonekane gakakamu
maengo nkati jakwe. ⁴ Anda kubi tango nalumu
tupaligwa kujendekea ukamwa maengo ga baba
abandumite, maana kilo kitenda kuika peni
mundu aotwaje ukamwa maengo. ⁵ Mangobu
mbi kudunia, ne nga lumuli lwa kudunia.”

⁶ Kuboka pukulonge genia, Yesu ngauna mata
pae, ngaunya mandope, ngampakaya jweno
jwangalola mumio, ⁷ ngannengela, “Nnyendi
makakuye mulilaba lya Siloamu.” (Siloamu
maana jakwe, “abatumigwe.”) Penia jweno
jwangalola ngajenda, ngakuya, kubokapenia
ngabuja abi akalola.

⁸ Bai andamya ajabe na baba abakiba bumanyi
jweno akiba nhwocho kijopajopa, ngabalenga,
“Bo, ojo jwajoje nhwocho na kijopajopa?”

⁹ Bange bandu ngabalenga, “Ujojo.”

Bange ngabalenga, “Je, ila atekulandana.”

Nambu jweno ojwaakabe jwangelola ngalenga, “Nga nenga!”

¹⁰ Bai ngabankonya, “Lele, mio ginu gawekuka bo?”

¹¹ Na jweno ngabajanga, “Jwajo mundu ojwakemigwa Yesu akatenda mandope, ngambakaya kumio na nganengela, ‘Nnyabu makakuye mulilaba Iya Siloamu.’ Penia, ne nganyenda, nganguya, ngambata kulola.”

¹² Ngabankonya, “Jweno abikole?”

Najweno ngabajanga, “Ne manyije!”

Mafalisayo gaingakia kulama kwa jwangelola

¹³ Kubokapenia ngabampeleka mundu jweno ojwakiba jwangelola kwa Mafalisayo. ¹⁴ Lichoba lyene Yesu apaunya mandope na kuweku mio mundu jweno, lyakiba Lichoba Iya Kupomolela.

¹⁵ Bai Mafalisayo ngabankonya kabele mundu jweno, “Mpatitabo kulola?” Na jweno ngabalengela, “Ambakia mandope mumio, na ne nganguya na goe mbikulola.”

¹⁶ Bange Mafalisayo ngabalenga, “Mundu ojo aboka ku Nnoongoje, gambu kuagabaje Malagilo gi Lichoba li Kupomolela.”

Nambu bange ngabalenga, “Mundu juna mabaja aotobo kulaya iingi yi ikobo andi yenje?” Ngapabe nu kupwilikana kati jabe.

¹⁷ Mafalisayo ngabankonya kabele mundu jweno ojwakiba jwangelola, “Nnenga anamie mio ginu, chwapi, mwe nnongebo kwa jweno?”

Jweno ngabalengela, “Jweno nga nnondoli!”

18 Akilongoi ba Akayahudi baamingeje mundu jweno akiba jwangalola tangu kubelekwa kwakwe na ngoe atenda kulola, mpaka apabakema achikibelei bakwe. 19 Bai ngabakonya benia achikibelei bakwe, “Bo, jonjo nga kakombo jwinu jwombe mangweto nnenga akabelekwa jwangalola? Ngoe alamitabo?”

20 Achikibelei bakwe ngabajanga, “Tumanyi jonjo mwanajwito, na abelwike jwangalola. 21 Nambu tumanyije apalamita, na tumanyije jwajo ojwanhwekwi mio. Munkonya mwene, jwenio munanhota, aotwile kulongela mwene.”

22 Achikibelei bakwe balenga nyenie kwa magambu batenda kujogopanga akikilongoi ba Akayahudi magambu akikilongoi bena bakiba bapataninge kutenda mundu jwajote ojwapa kunyeketela Yesu nga Kilisto bapakumenga panja ja nyumba ja kugongalela. 23 Nga maana achikibelei bakwe ngabalenga, “Jweno mundu munaota, munkonyanga mwene.”

24 Bai ngabankema kabele jweno ojwakiba jwangalola, ngabannenge, “Mumpe kibumo Nnoongo! Twe tumanyi mundu jonjo jwannamia nga juna mabaja.”

25 Jweno ngajanga, “Anda nga juna mabaja ne manyije. Nambu kilebe chimwe nikimanyi, nakiba nangalola, na ngoe ndenda kulola.”

26 Bai ngabankonya, “Bantendi nike? Bunhwekwibo mio ginu?”

27 Mundu jweno ngabajanga, “Nyomwi nganannengelanga, na mangweto manyoineje.

Kwa nike mpala kumbenikia kabele? Bo, mangweto mpala kube akinapunji bakwe?”

²⁸ Nambu bena ngabantukana nu kulenga, “Mwe nga manapunji bakwe, nambu twe nga akinapunji ba Musa. ²⁹ Twe tumanyi Nnoongo alongi na Musa, nambu mundu jonjo tummanyije abokita ko!”

³⁰ Mundu jweno ngabajanga, “Chene nga kilebe cha kuomongwa! Mangweto mmanyije abokita ko, nambu anhwekwi mio gango!

³¹ Tumanyi Nnoongo kapenikiangaje bandu bina mabaja, ila ampenikia jwajote ojwannumba na kulenganakia agapala Nnoongo. ³² Tangu kutumbwa kwa dunia tanajoaje mundu agawekwile mio ga mundu ojwabelwike Jwangelola. ³³ Anda mundu jonjo akabokitije kwa Nnoongo, kabi aotwije kutenda chachoa.”

³⁴ Bena ngabannyanga, “Mwe ngammelekwa na kunnela mumabaja, nhwotobo kutubola twenga?” Bai ngabammenga munyumba.

Jwangelola cha kiuke

³⁵ Yesu ngajoa, bakate kummenga munyumba ja Nnoongo bai apankolela jwangelola ngankonya, “Bo, mwe muamini Mwana jwa Mundu?”

³⁶ Mundu jweno ngajanga, “Angwana, unengele bena beneke, ili mbate kaamini.”

³⁷ Yesu ngannengala, “Mamweni, najweno nga ojwalonge na mwe ngoe.”

³⁸ Bai mundu jweno ngakilikitila ngalenga, “Angwana amini!”

39 Yesu ngalenga, “Nenga ikila kuhukumu dunia, ibe bangalola bapatange kulola, na abalola babegange bakalolaje.”

40 Bange Mafalisayo abakiba pamwe nabo ngabajoa malobe gena, ngabankonya, “Bo nnenga natwe tangalola?”

41 Yesu ngabajanga, “Anda makabi bangalola, kabi mmilingitije na malemwa. Nambu ngoe mangweto nnenga, ‘Twe tubikulola, na nyenie ibonekana mmi tango na mabaja.’ ”

10

Kulandanakia kwa achungi

1 Yesu ngalenga, “Nannenge kweli, jwajoti jola jwangajingila mukitundu cha mambelele kwa kukupetela paniango, nambu kupekenyela na kujingila kwa ndela jenge, jwenio nga nnyibi na mpoki. 2 Nambu mundu ojwajingila kukupetela paniango, jwenio nga nchungi jwa mambelele. 3 Nnendei jwa niango gwa kitundu kunnyogolela nchungi, na mambelele kujoa lilobe lyakwe, na benia kagakema mambelele gabe kila limwe kwa liina lyakwe, na kugalongolea panja. 4 Anda agapiite panja, na genia mambelele kunkengama, mana gamaanyi lilobe lyabe. 5 Mambelele genia gaotwije kunkengama nng'eni, ila gapakuntula kwa magambu gali-manyije lilobe lyabe.”

6 Yesu ngabalengelanga kulandanikia kweno, nambu benia bamanyije echapala kalengelanga.

Yesu nchungi jwa mbone

⁷ Bai Yesu ngalenga kabele, “Nannenge kweli, ne nga nniango gwa mambelele. ⁸ Bange bala boa abaike nnongi jango nga akajibi na akapoki, nabenia mambelele gapenikije. ⁹ Ne nga nniango. Ojwajingi kwa kupete kwango ne maikomboligwa. Maijingila na kupita, nu kupata lulela. ¹⁰ Nnyibi kuika kwa magambu ga kujiba, ukoma na kualabiya. Ne inkila mpate kube na bwomi, bwomi gwa machoba goa pangapela.

¹¹ “Nenga nanchungi jwa mbone. Nchungi jwambone kuboya bwomi gwakwe magambu ga mambelele gakwe. ¹² Mundu jwa kibalua jwombe nchungije, na wala mambelele mali gakweje, apalola limei lyakaika, kagaleka mambelele nukutila, kubokapenia limei kagapukila na mambelele kupwilikana. ¹³ Jweno kugajalije mambelele kwa magambu jweno nga mundu jwa nchaala tu. ¹⁴ Nenga nachungi bambone. Nagamanyi mambelele gango, na genia gamanyi ne, ¹⁵ anda nyenie Awawa apabamanyi ne, nane apanamanyi Awawa. Nenga nuboya bwomi gwango kwa magambu ga mambelele. ¹⁶ Kabele ngweti mambelele gange gangabe mukitundu chenje. Mbaligwe kagaleta nagenia, nagenia magalijoa lilobe lyango, na mapaba na kipenga chimwe na nchungi jumwe.

¹⁷ “Awawa bambaile ne mana nuboya bwomi gwango mbate kuupokela kabele. ¹⁸ Abije mundu ojwa amboka bwomi gwango. Ne nuboya kwa iyali yango namwene. Ngweti kinala chu kuboya ni kinala chu kutola kabele. Nyene ngipibi Awawa apabaamuliche ndende.”

¹⁹ Ngukube kabe kupwilikana kati ja Akayahudi kwa magambu ga malobe genia. ²⁰ Ajingi ngabalenga, “Akweti nchepela, kabe nga machonjo! Ga nike kumpenikia?”

²¹ Bange ngabalenga, “Ganga malobe ga junanchedelaje. Bo, nchepela kuotola kagaeku mio ga bangalola?”

Yesu akaanigwa na Akayahudi

²² Kweno Kuyelusalemu kukiba na chikukuu jukubeka chwapi nyumba ja Nnoongo. Mangobu gena gakiba ga malili. ²³ Jwombe Yesu ngabe akajenda munyumba ja Nnoongo panchana gwa Solomoni. ²⁴ Bai Akayahudi ngabantindila, ngabankonya, “Mpakutuleka nambwele mpaka lii? Anda mwe nga Kilisto, bai, mutulengele kipola.”

²⁵ Yesu ngabajanga, “Nannengelingi, nambu kuaminije. Maengo aga nagatenda ne kwa liina lya Awawa bango gatenda kunjalakicha. ²⁶ Nambu mangweto kuaminije magambu mangweto mambelele ganguje. ²⁷ Mambelele gango kulijoa lilobe lyango. Nenga nagamanyi, nageni kungengama. ²⁸ Nenga nampeganga bwomi gwa machoba goa pangapela, na benia baobangaje machoba goa, wala abije mundu ojwa pakugaotola kagaboya mukuboko jango. ²⁹ Awawa bango bombe ngaba mbila gena nga kolongwa kuliko boa, wala abije ojwapakuotola kagaboya mukuboko jabe Awawa. ³⁰ Nenga na Awawa, tubi jumwe.”

³¹ Bai Akayahudi ngabatolanga maganga kabele ili bamputange. ³² Yesu ngabalengela, “Nannangilingi maengo majingi kuboka kwa Awawa.

Nga gako kati ja ganga agantenda umbutange maganga?”

³³ Akayahudi ngabannyanga, “Kwamaengo gambone tumputaje maganga, ila magambu gukuntukana Nnoongo! Maana mikitenda mwe ma Nnoongo kongo mwe mamundu tu.”

³⁴ Yesu ngajanga, “Bo, iandikigweje Mumalagilo ginu, Nnoongo ngalenga, ‘Mangweto nga milongo?’ ³⁵ Nnoongo ngajikema milongo baba abapatite malagilo gakwe, natwe tumanyi Majandiko Machwapi galenga ukweli machoba goa.” ³⁶ Yesu ngajendekea kulongela, “Awawa banyegwiye nu kunduma kudunia, kwa nike nnenga ndenda kutukana magambu nengite, ‘Nenga nga Mwana jwa Nnoongo?’ ³⁷ Anda mbi ukamulaje maengo ga Awawa bango, makaaminije. ³⁸ Nambu andambi kamula, ata ikabi nhwamingije, makabi kuamini oti maengo gena, mmanyange kutenda, Awawa bango babi nkatijango, nanenga mbi nkatijabe.”

³⁹ Ngabajiganga kabele kumpukila Yesu, nambu ngapokonyoka mumaboko gabe.

⁴⁰ Yesu ngajabu kabele kwie ja lukemba Yolidani, paali apakiba Yohana akabatiza, ngatama kweno. ⁴¹ Bandu ajingi ngabannyendelela ngabalenga, “Yohana alaiteje iingi yi ikobo yayoa. Nambu gena goa Yohana agalenga gena magambu ga mundu jwenio ga kweli.” ⁴² Paali penia bandu ajingi ngabanhwamini.

11

Kiu cha Lazalo

¹ Mundu jumwe ojwa konda Lazalo, ojwatama ku Betania, akiba ntamwe. Ku Betania kikiba kilambo echibatama Maliamu na Malita, akalombo mundu. ² Maliamu nga jweno ojwampakaya Angwana mauta nukunhwungula kwanywili yakwe. Lazalo nkakamundu ngaojwakiba ntamwe. ³ Bai akalombo bena ngabatuma nhwalo kwa Yesu kutenda, “Angwana, nng'anjagwinu jwamampala ntamwe!”

⁴ Yesu pajoa yene, ngalenga, “Kitamwe chenje kiletaje kiu, nambu kumagambu ga kunkoya Nnoongo, alwalite kitamwe chenje kupala kumpe kibumo Mwana jwa Nnoongo.”

⁵ Yesu ngampala Malita na alombo mundu na Lazalo. ⁶ Paupata nhwalo gwenio Lazalo ntamwe, Yesu ngajendekea kutama paali upo kwa machoba mabele. ⁷ Kuboka penia ngabalengela akinapunji baakwe, “Tujende kabele kukilambo cha Kuyudea!”

⁸ Akinapunji ngabalengela, “Aboli! Kingobu kichokotu kipetite kuboka pa Akayahudi pabapala kunkoma na maganga, namwe mpala kujenda kabele kwenioko?”

⁹ Yesu ngajanga, “Bo, kingobu cha mui komi ni ibeleje? Bai mundu anda atyangite mui kuotoje ukobala magambu alola ndaa padunia. ¹⁰ Nambu mundu anda ajendite kilo apakobala kumagambu lumuli lubije nkati jaakwe.” ¹¹ Yesu pajomola kulongela malobe genia, ngabalengela, “Ng'anjagwito Lazalo abi lugono, nambu ne manyenda kunyimuya.”

¹² Akinapunji baakwe ngannengela, “Angwana, anda abi lugono, bai malama.”

¹³ Angweto bapemelela Yesu alengita kugoche lugono, bamanyije alenga kiu cha Lazalo.

¹⁴ Bai Yesu ngabalengela kipola, “Lazalo awile! ¹⁵ Nambu mbi na laa kumamagambu ginu, nakibaje na mangweto kwenio, na mpate kuamini. Aja, tujende kachakwe.”

¹⁶ Tomasi ojwakemigwa Mabela ngabalengela akinapunji akajakwe, “Tujende na twe tukawee tuboa!”

Yesu kuyoya na bwomi

¹⁷ Yesu pajenda kwenio ankolela Lazalo abi mulikabuli machoba ncheche. ¹⁸ Kukijiji cha ku Betania kukiba papipi na kilambo cha Kuyelusalemu, kulipa kwakwe kubi kilomita itatu. ¹⁹ Akayahudi ajingi bakiba baike kwa Malita na Maliamu kakokalekea kuki cha nkaka mundu.

²⁰ Bai Malita pajoa Yesu atendakuika, ngajenda kumpokela, nambu Maliamu ngaika kachakwe.

²¹ Malita ngannengela Yesu, “Angwana, makabi upamba, Nhwacha gwito kabi ajomwikeje!

²² Nambu maanyi mpaka ngoe chachoa cha mpa kunnenge Nnoongo, mampa.”

²³ Yesu ngannengela, “Nhwacha gwinu mayoka.”

²⁴ Malita ngajanga, “Manyi mayoka mangobu ga kuyoka, lichoba lya kupela.”

²⁵ Yesu ngannengela, “Nenga nga kuyoka na bwomi. Ojwaamini nenga ata akajomwike malama. ²⁶ Na kila ojwalama na kuamini nenga aweje ngu. Bo, kuamini genago?”

²⁷ Malita ngannengela, “Elo Angwana! Nenga amini mwenga nga Kilisto, Mwana jwa Nnoongo, jwajo ojwaika padunia.”

Yesu atenda kuguta

²⁸ Bada ja kulenga genago, Malita ngajenda kunkema Maliamu nnombo mundu, ngannengela pantemela, “Mmoli abi pamba, ankema.”

²⁹ Jwombe apajoa gena kingobucho ngajinuka, nukunnyendelela Yesu. ³⁰ Yesu akiba anajingije pikijiji, ıla akiba tango paali upapa apampokila Malita. ³¹ Bai Akayahudi babakiba pamwe kachakwe Maliamu babakiba kumpe pole pabamona ajinwike nukupita panja chokwe, ngabankengama. Bakita akiba kujenda kamakabuli kulombola.

³² Bai Maliamu apaika paali pena apabi Yesu nukummona ngakilikitila, nukunnengela, “Angwana makabi upamba, akaka bango kabi bawije!”

³³ Yesu apammona akaguta na Akayahudi babaika pamwe, nangweto uyo baguta, ngabe na chimbaa, na laaje kumwojo gwakwe.

³⁴ Kibokachapenia ngabankonya, “Mammekiti ko?”

Ngabannyanga, “Angwana, nhwike nnole.”

³⁵ Yesu ngaguta. ³⁶ Akayahudi ngabalenga, “Nnolange apampaile!”

³⁷ Nambu kati jabe ngabalenga, “Bo, jonjo nganhwekwi mio jwangalola jola, kuotoje kuntenda Lazalo akaweje?”

Lazalo atenda kuyoigwa

³⁸ Bai Yesu akiba na laaje kabele kumwojo, ngaika kamakabuli likabuli lyene lyakiba nduka, liekiligwe kwa libwe! ³⁹ Yesu ngalenga, “Mmoyange libwe lyene!”

Malita, nnombo mundu jwajo ojwawile, nganengela, “Angwana, tayali atumbu kununga, atamite mulikabuli machoba ncheche!”

⁴⁰ Yesu ngannengela, “Bo, nanengije anda nhwamini mamikibona kibumo cha Nnoongo?”

⁴¹ Bai ngabaliboya libwe lyene. Yesu ngalola kunani kumbingu, ngalenga, “Nanumba ma Awawa kwa magambu umbi kunyoya. ⁴² Maanyi umbi kunyoya machoba goa. Nambu nengite genago magambu ga bandu ababi pamba bapate kuamini kutenda mwenga maundumite.”

⁴³ Apajomola kulenga genago, ngakema kwa lilobe likolongwa, “Lazalo! Mpite panja!”

⁴⁴ Jwajo ojwakiba ajomwike ngapita panja, kongo bantabite chanda mumakongono na mumaboko, nukumio jakwe kuwekeligwe. Yesu ngabalengela, “Mankulugule, manneke ajabule.”

Njama ja kunkoma Yesu

(Matayo 26:1-5; Maluko 14:1-2; Luka 22:1-2)

⁴⁵ Bai Akayahudi ajingi bakiba baike kwa Maliamu pabalola gena agatendite Yesu, ngaba nhwamini. ⁴⁶ Nambu kati jabe ngabajenda kwa Mafalisayo ngabape nhwalo gwa ikobo eyatendite Yesu. ⁴⁷ Akakung'i akolo na Mafalisayo ngababe na machabuli makolongwa, ngabalenga, “Tutendi nii? Mundu jonjo alaya iingi yi ikobo nduu muno. ⁴⁸ Anda tunnekite tu bandu

boa mabanhwamini, na Akaloma mabaika kual-
abia nyumba jito ja Nnoongo na kilambo chiito!”

⁴⁹ Pena jumwe kati jabe ojwakonda Kayafa, ojwabi nkung'i nkolo chaka chenye, ngalenga, “Mangwetumwenga, mmanyije kilebe! ⁵⁰ Bo, mmikulolaje mbaya kwinu mundu jumwe awe kwa magambu ga bandu, kuliko kilambo choa.” ⁵¹ Jweno alenga gena kwa iyali yakwe mweneje, ila magambu jwombe mwene akiba nkung'i nkolo chaka chene, ngalondola kita Yesu mawage magambu ga kilambo chakwe, ⁵² na kwa magambu gabetuje, nambu apate kuleta pamwe ingota ya Nnoongo abapwilikine.

⁵³ Bai tangu lichoba lyene achikilongochi ba Akayahudi ngababeka njama ja kunkoma Yesu. ⁵⁴ Kwagena Yesu atyangitije pakubonekana na Akayahudi, ila ngaboka pena, ngajenda paali papipi na mpongoti, pikilambo cha Kuefulaimu. Ngatama kweno pamwe na akinapunji bakwe.

⁵⁵ Mpapala gwa Pasaka gwa Akayahudi gwakiba gubandakile, na bandu ajingi ngabajenda Kuyelusalemu bapaila bikijeguyange tango na mpapala gwenio gwanatumbuje.

⁵⁶ Bai ngaba mpala Yesu, na pabakongana pamwe munyumba ja Nnoongo ngabakonyana, “Nnolabo? Ibonikana aikaje ku mpapala, andaje?” ⁵⁷ Akakung'i akolo na Mafalisayo bakiba bapiite amuli anda mundu apamanyi paali apabi Yesu balengele ili bampukile.

*Yesu bampakaya mauta Kubetania
(Matayo 26:6-13; Maluko 14:3-9)*

¹ Gakaigala machoba sita kube Mpapala gwa Pasaka, Yesu ngajenda kukilambo cha ku Betania kachakwe Lazalo ojwannyoya Yesu kuboka kwa abawile. ² Kweno ngabampanganikia chakulya cha kimuyo, Malita akiba akatumika. Lazalo akiba pamwe nababa abakibanga pamecha pamwe na Yesu. ³ Bai Maliamu ngatola chupa cha mauta gabei, ngampakaya Yesu mumakongono nukuungula kwa nywili yakwe. Unyumba mwoa ngingungila luumba lumauta. ⁴ Bai Yuda Isikalioti, jumwe kati ja akinapunji komi na abena jwenio ojwapakung'aluka Yesu, ngalenga, ⁵ “Kwanike mauta gena gauchigwije ku bei ngo-longwa nu uloi gwene kape akacho?” ⁶ Alenga genia ngiti kaagaba akachoje nambu magambu akiba mmeka ela, namagambu akiba mwihi, kwa machoba majingi akiba kujiba munkoba gweno. ⁷ Nambu Yesu ngalenga, “Makachumbuyaje amama bamba! Maleke bagabeke magambu ga lichoba lya machiko gango. ⁸ Akacho mamma nabo machoba goa, nambu mmegangaje nane machoba goa.”

Njama ju kunkoma Lazalo

⁹ Akayahudi ajingi ngabajoa Yesu akiba ku Betania. Bai ngabajenda kweno ngiti kumagambu gukummona Yesu tu, unyae bapate kumona Lazalo ojwanyoite Yesu kuboka kwa babawile. ¹⁰ Akakung'i akolo ngabatenda njama jukunkoma Lazalo, ¹¹ maana kumagambu ga

Lazalo Akayahudi ajingi ngabagaluka achilongochi babe, ngabanhwamini Yesu.

*Yesu ajingi Kuyelusalemu nilulu
(Matayo 21:1-11; Maluko 11:1-11; Luka 19:28-40)*

¹² Malabo jakwe, nkengeni gwa bandu abaika kusikukuu ngabajoa kube Yesu akiba undela kuika Kuyelusalemu. ¹³ Bai ngabatola makoti gi mitende, ngabajenda kumpokela kongo bakatondobea malobe nu kulenga,

“Alumbigwe Nnoongo! Abe ni kindimba jwenio ojwapakuika ku liina lya Angwana. Babe ni kindimba Angwana bu Kuisilaeli.”

¹⁴ Yesu ngampata mwana liponda jumwe ngaombela panani jakwe anda Majandiko Machwapi apagalenga, ¹⁵ “Makajobokaje, kilambo cha Sayuni!

Nnole, Angwana binu batenda kuika, anhwombi mwana liponda.”

¹⁶ Kingobu chenye akinapunji bakwe banyingitije ile yene, nambu Yesu apakiba akoigwe, penia ngabakombakela genia gakiba gaandikigwe kunhwalo gwa jweno, na kutenda bandu bakiba bantendila genia.

¹⁷ Bandu ajingi babakiba pamwe nakwe mangobu apabankema Lazalo mulikabuli, nganhyoya kuboka kwa babawile, ngabachalakicha gagapitile. ¹⁸ Kwagenia nkengeni gwa bandu ngujenda kumpokela, gambu boa ngabajoa kita Yesu alaite iingi yi ikobo yenie. ¹⁹ Mafalisayo ngabalengelana, “Mmikulola? Tuotwije kutenda chachoa! Nnolange bandu boa bankengama.”

Bandu ba kilambo cha Kiyunani bapala kummona Yesu

²⁰ Pakiba na Akagiliki kati ja bandu babaika kuyelusalemu kugongalela mangobu ga mpapala gwenio. ²¹ Akangweto ngabannyendela Filipino, jwa kilambo chuku Betisaida kweno ku Galilaya, ngabalenga, “Angwana, tupala kummona Yesu.”

²² Filipino ngajenda, kunnengela Andulea, boa akabele ngabajenda kunnengela Yesu. ²³ Yesu ngabalengela, “mangobu gukoigwa Mwana jwa Mundu gaike! ²⁴ Nannengelanga kweli, mbonje ya mapemba maigala mbonje tu nambu anda igwile pulundope nukuwe. Anda iwile ipambika mbonji ndu. ²⁵ Mundu ojwapala bwomi gwakwe, abakuoya, nambu mundu ojwauchimwa bwomi gwakwe padunia jenje maubeka kumagambu ga bwomi gwa machoba goa pangapela. ²⁶ Ojwapala kundumikia mpaka angengame oti, magambu genia papotipala pambi nenga penia mpakachi jwango pabakube. Mundu jwajoa ojwandumikia, Awawa bango bapakunyalali jwenio.

Yesu alenga nhwalo gwa kiu chakwe

²⁷ “Ngoe mwojo gwango utenda kuwechuka, nongela nike? Bo, nenge, ‘Awawa, makakiluchuje kingobu chene kinhikalile?’ Nambu nhikila kwa magambu genia kupala mbete kingobu chukupotekigwa cheno. ²⁸ Awawa, mulikoleye liina linu.”

Penia lilobe ngililenga kuboka kumbengu, “Nankoliye, na mbakulikoleya kabele.”

²⁹ Nkenga gwa bandu gukiba ujemite peniapo ngabajoa lilobe lyene, na bange angweto ngabalenga, “Alonge na mpakachi jwa Nnoongo alonginago!”

³⁰ Nambu Yesu ngabalengela, “Lilobe lyenie lipitila kumagambu gangoneje, ila kumagambu ginu. ³¹ Ngoe nga kingobu cha dunia jeno kuhukumigwa, ngoe nkolongwa jwa dunia jeno apakupenduligwa. ³² Nane pambakujinuligwa kunani ja dunia mbakunhuta kila mundu kwango.” ³³ Yesu alongela yene alaya apakuwe kiu gani.

³⁴ Nkenga gwenio ngugwanyanga, “Twe tulengaligwa na Malagilo giito kutenda Kilisto apakutama nukupelaje. Nhwotobo, bai kulenga eti Mwana jwa Mundu apakujinuligwa? Jwenio Mwana jwa Mundu nga meneke?”

³⁵ Yesu ngabalengela, “Lumuli lubi tango namangweto kuki ngobu kachoko. Nnyendange tango mminalo lumuli lwenio, ibe lubendu lukampataje, maana ojwajenda mulubendu kumanyaje kwajenda. ³⁶ Bai kingobu mminalo lumuli lwenio muluamini ili mpatange kube bandu bu lumuli.” Kuboka pa kulongela malobe genia, Yesu ngajabula nu kujoba kutaali na ngweto.

Bandu imanije

³⁷ Iganukube Yesu akalaya iingi yi ikobo yenie nnongi jabe, angweto bunhwaminije. ³⁸ Yene lilobe lyalongila Nnondoli Isaya ngagatimia, “Angwana, ngabene abaamini nhwalo gwito? Na uwecho gwa Angwana ubonikini kubeneke?”

³⁹ Yene baotwije kuamini, na Isaya ngalenga kabele,

⁴⁰ “Nnoongo ateila babe injwiliio mio gabe,

bateilinge ajinga,

bakalolangaje kwa mio gabe,

bakamanyaje kwa malango gabe,

na bakamujilangaje, alenga Nnoongo,

kupa nalamiange.”

⁴¹ Isaya ngalenga malobe gena magambu ngakibona kibumo cha Yesu, ngalenga mialo jakwe.

⁴² Ata nyenie, akiilongoi ajingi ba Akayahudi ngabanhwamini Yesu. Nambu magambu ga Mafalisayo bannyeketilingije pukongolou kuku-jogopa kata kabenga muiteba yukugongalela.

⁴³ Bapala kupata kibumo ku bandu kuliko kupata kibumo na Nnoongo.

Lilobe lya Yesu lihukumu

⁴⁴ Kiboka cha pena Yesu ngalenga kwa lilobe likolo, “Mundu ojwaamini nenga, aamini netuje, ila anhwamini ojwandumite. ⁴⁵ Ojwa amona nenga amona ojwandumite. ⁴⁶ Nenga nga lumuli, nane inke padunia pano ibe boa abaamini bakabe mulubenduje. ⁴⁷ Ojwagajoa malobe gango nambu kugakumulaje, nenga nunhwukumuje, maana ikila padunia kuhukumuje ila kukombola. ⁴⁸ Jwanga gakamula malobe gango akweti jwa kunhwukumu. Lilobe lyale lyanongilage lela nga akimu jwabe lichoba lya kupela. ⁴⁹ Nenga nongila ku amuli jango namweneje ila Awawa abandumitage nga abaamulicha nonge nike na nengi nike. ⁵⁰ Nane manyi amuli jabe

jileta bwomi gwa machoba goa pangapela. Bai neenga nenga gagatu gabanagila nenge.”

13

Yesu bajelea makongono akinapunji bakwe

¹ Likaiga lichoba limwe kube mpapala gwa Pasaka kujingila, Yesu ngamanya kube kingobu chakwe chukuboka padunia nukujenda kwa Awawa kiike. Akiba bapaile kila kingobu bandu bakwe ababi padunia bapailinge mpaka kupela.

² Yesu na akinapunji bakwe bakiba batamite kulye ndalilo. Mmaja akiba anyeile Yuda, mwana jwa Simoni Isikalioti, mawacho ga kung'aluka Yesu. ³ Yesu amanyi awamundu bankamwie madalaka goa, nukube jweno aboka ku Nnoongo. ⁴ Bai ngaboka penia pa mecha, ngabeka umbwega lutando lwakwe, ngatola kitambala nukukiundika mukibuno. ⁵ Kuboka penia ngajela maache muntungati, ngatumbu kajelea makongono akinapunji bakwe nukuungula nikitambala echi akiundike. ⁶ Bai nganhwikili Simoni Petulo, jwombe Petulo ngalenga, “Angwana, mwe mpa kunyelea neenga?”

⁷ Yesu ngajanga, “Echandenda ngoe mikimanyije, nambu mamanya mwenekandae.”

⁸ Petulo ngannengela, “Mwe unyeleaje makongono!”

Yesu ngajanga, “Anda nukunyeleaje mme nanengaje pamwe kabele.”

⁹ Simoni Petulo nganyanga, “Angwana makanyelea makongono tuje, unyeleye na maboko gango na mutwe uyo.”

10 Yesu ngannengela, “Ojwa jomwi kujoga apaligwije ukuya ila makongono gambu abi chwapi mmele gwoa, mangweto mmi chwapi nambu mmoaje.” 11 Yesu ammanyi ojwapakung'aluka, nga maana alenga, “Mmoaje mammi chwapi.”

12 Pajomola kajelea makongono nukwinda kabele lutando lwakwe, ngatama pamecha ngabalenge, “bo, mmanyingite genia aganantendelingi? 13 Mangweto ungema aboli na Angwana, mangweto nnonge chambone, ngapambile. 14 Bai andane nambi naboli na Angwana nannyeleingi mangweto makongono, na mangweto mpaligwa kujeleana makongono. 15 Nampilingite kulandanakia ibe mangwetumwe ntendi andi panantendingi 16 Nannengelanga kweeli, mmanda nkolongwaje kumpeta nngwana mundu, wala ndundame nkolongwaje kupeta jwajo ojwantumite. 17 Bai anda mmikumanya genia mammaganga mbaya anda magatendite.

18 “Ganga ganongela gano giinu mmoaje. Ne namaanyi banachagwile. Nambu mpaka oti gatimie Majandiko Machwapi agalenga, ‘Jwajo jwali chakulya chango ang'alambwike.’ 19 Nenga nannengalinge ilebe yenje ngoe tango nukupitilaje, ibe paibakupitila mpatange kuamini kube ‘nga nenga.’ 20 Nannenge kweli, ojwampoke jwajo junantuma amboke ne, na ojwamboke nenga bapoke abandumite.”

*Yesu alondola apakugalukigwa
(Matayo 26:20-25; Maluko 14:17-21; Luka*

22:21-23)

²¹ Pajomola kulonge genia, Yesu ngaechuka umwojo ngachalakicha kulenga, “Nannenge kweli, jumwe kati jinu apakung'aluka.”

²² Akinapunji ngabalolana, baotwije kumanya bannonge mmene. ²³ Jumwe kati ja akinapunji, jwombe Yesu ojwakampala muno, akiba atamite papipi na Yesu. ²⁴ Simoni Petulo ngankinyila nukulenga, “Makonye balonge geniago kwa magambu ga beneke.”

²⁵ Napunji jwenio ngaegelela papipi muno na Yesu, ngankonya, “Angwana, nga beneke?”

²⁶ Yesu ngajanga, “Jwajo jwambakumpe kipande cha nkate chanelite muchaani, ngajweno.” Bai ngatola kipande cha nkate ngalela muchaani ngampe Yuda mwana jwa Simoni Isikalioti. ²⁷ Yuda papokela kipande chenye, Lichetani ngilinyingila. Yesu ngannengela, “Champakutenda ntende chokwe!” ²⁸ Nambu akibaje wala jumwe kati jabe ojwatamite pamecha ojwaamanyi alenga genia kwa magambu gani. ²⁹ Kwa magambu Yuda akiba mmeka ela kati jabe, bapemelela Yesu annenge Yuda ajende akaemele eipaligwa kusikukuu, andaje annenge apange chachotichela kwa akaoko.

³⁰ Bai Yuda apajomola kutola kipande cha nkate chela ngapita panja chokwe. Ikiba kilo.

Amuli nhyono

³¹ Kuboka tu Yuda, Yesu ngalenga, “Ngoe Mwana jwa Mundu akoigwe, na Nnoongo akoigwe nkati jakwe. ³² Na anda kibumo cha

Nnoongo kiekwike nkati ja Mwana, bai mwene Nnoongo apakuekula kibumo cha Mwana nkati jakwe mwene, na matenda genia chokwe. ³³ Akinangota bango, tango mbi namangweto kwa kingobu chenje tu. Mpakumbala, nambu ngoe nanenge gaga ganalengela achilongochi ba Akayahudi, ‘Kunyenda mangweto kuotoje kujenda!’ ³⁴ Nampeganga amuli nhyono, mpalane andi panampalanga mangweto. ³⁵ Anda mpaline mangweto jika, bandu mabamanya mangweto makinapunji bango.”

Yesu alondola Petulo apakungana

(Matayo 26:31-35; Maluko 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ Simoni Petulo ngankonya, “Angwana nyenda ko?”

Yesu ngajanga, “Kunyenda kuotoje kungengama ngoe, nambu maungengama mwenakandae.”

³⁷ Petulo ngankonya, “Angwana, kwani kuotoje kunkengama ngoe? Mbi laachi kuwe kwa magambu ginu.”

³⁸ Yesu ngajanga, “Bo, mmi laachi kuwe kwa magambu gango?” Nannenge tango na nkokoloko kubekaje mpakungana patatu.

14

Yesu Ndela ja kweeli kwa Awawa

¹ Yesu ngabalengela, “Makaechukaje mummyojo jinu. Muamini Nnoongo, nhwaminiange na nenga uyo. ² Kachabe Awawa bango mubi niitamandu, ngoe nyenda kupanga paali kwa

ajili jiinu. Ikabi yeneje kabi nanengalinge.
³ Anda nyabwile kumpanganakia paali kwa ajili jiinu, mambuja kuntolanga ili namangweto mmegange pambi nenga. ⁴ Mijimanyingite ndela ja kujenda kweno kunyenda.”

⁵ Tomasi ngankonya, “Angwana, tumanyije ukwannyenda, tupakuotobo kujimanya ndela jene?”

⁶ Yesu ngajanga, “Nenga nga ndela, na kweeli na bwomi, abije jwaotwile kujenda ka Awawa ila kukupetela kwango. ⁷ Ngabalengela, anda umanyi nenga, mammanyi na Awawa bango uyo. Na mpaka ngoe mammanyi, kabe mabweni.”

⁸ Filipo ngannengela, “Angwana, mutulangile Awawa, na twe aputupala.”

⁹ Yesu nganyanga, “Ndamite na mangwetumwe kingobu choeche, na gwe Filipo umanyije? Ojwa mweni neenga babweni Awawa. Nhwotobo kulenga ‘mutulangi Awawa’? ¹⁰ Bo Filipo, kuaminije mbi nkati ja Awawa na Awawa babi nkati jango?” Kibokachapena Yesu ngabalengela akinapunji bakwe, “Malobe gananenge kwa madalaka gangoje, nambu Awawa bababi nkati jango, bakamu maengo gabe. ¹¹ Mpaligwa kuamini panenga nenga mbi nkati ja Awawa na Awawa babi nkati jango. Andaje, nhwaminiange kwa magambu ga ilebe yandenda. ¹² Nanenge kweeli, ojwanhwamini apakutenda ilebe yambakutenda nenga, abakutenda ata makolongwa muno, kwa magambu nyenda kwa Awawa. ¹³ Na chachoa chela champa kujopa kwa liina lyango mandenda,

kupala Awawa balumbigwe nkati ja mwana.
14 Anda unyopangite chachoa chela kwa liina lyango, mandenda.

Uhuke ba Nnoongo

15 “Anda umbailinge makamula Malagilo gango. 16 Nanenga manajopa Awawa nabenia mabampa jonge jukunnyangata, ojwapakutama na mangweto lemulemu pangapela. 17 Jweno nga Uhuke jwa kweeli jwa Nnoongo. Dunia kuotoje kumpokela magambu kuotoje kummona wala kummanya. Nambu mangweto mumanyi magambu baigi namangweto na babi nkati jiinu.

18 “Nanekangaje mangweto ukeba, mainka kabele kwinu. 19 Tango kachoko na jene dunia jimonaje kabele nambu mangweto mammona, na magambu ne namomi, namangweto uyo mamma mammomi. 20 Lichoba lyale palipa kuika mammanya nenga mbi nkati ja Awawa, na mangwetomwe mi nkati jango, nane nkati jinu.

21 “Ojwapokela amuli jango na kujikengama jweno nga ojwambala nenga. Na ojwambala nenga mapaligwa na Awawa bango na nenga manampala na kukilaya kujweno.”

22 Yuda jweno Yuda Isikaliotije, ngannen-gela, “Angwana, kuotolabo mwe kukilaya kwito nukube kuduniaje?”

23 Yesu ngannyanga, “Mundu anda ambaile akengame mapundicho gango, na Awawa bango mabampala, natwe matuika nukutama nabo. 24 Jwangambala ukengamaje maboulo gango. Nililobe elimilijoina lela ngiti lyangoje, ila lyabe Awawa abandumitage.

25 “Nannengilinge ilebe yene mangobu mbitango pamwe na mangweto. 26 Nambu Nnyangati, jweno Uhuke jwa Chwapi, jwombe Awawa bapakuntuma kwa liina lyango, mammola kila kilebe nukunkombokelanga yoa einanengalinge.

27 “Nanekela tengela, nampeganga tengela jango. Nampe andi pijitenda duniaje, makabe nambweleje wala kuechuka. 28 Nganyoanga panannengala, ‘Ne ndendakujabula, mambuja kabele kwinu.’ Makambailinge kabi mmi nalaa, kumagambu nyenda ka Awawa, benia akolongwa kumbeta ne. 29 Nannengelanga genia ngoe tango nukupitilaje, ibe pagapakupitila mme unhwamininge. 30 Nonge kabeje namangwetomwe ilebe ijingi kumagambu nkolongwa jwa dunia jeno atendakuwika, akwetije makakala kumbeta ne. 31 Nambu dunia jipaligwa kumanya napala Awawa, ngakwamana ndenda kila kilebe andi Awawa pabaamuliche.

“Nnyemange tuboke pamba!

15

Yesu nga nzabibu gwa kweli

1 “Nenga nzabibu gwa kweli, Awawa bango alemi 2 Kila lutambi nkati jango lwangapambika ngoko benia kuluboya, nakila lutambi olupambike kuluunila kupala lupambike muno. 3 Mangweto mwe mmilingite chwapi kwa magambu ga nhwalo go gunanengile. 4 Ntamange nkati jango, nane mandama nkati jinu. Andi yene lutambi kuotwaje jika jakwe kupambika ngoko nukutamaje munkongo gwa zabibu, na

yene uyo mangwetomwe kuotwaje kupambika ngoko nukutamaje nkati jango.

⁵ “Nenga nga nzabibu, mangweto mwe ndambi. Ojwatama nkati jango na ne anda mbi nkati jakwe jweno mapambika ngoko majingi. Mana na neje, nhwotolangaje kutenda chachoa chela. ⁶ Mundu jwajoa jola anda nukutamaje nkati jango, kunneke panja andi lutambi nu kujoma. Bandu kulokota ndambi andi yene nukuilekela pamwoto itinike. ⁷ Anda ntamite nkati jango na malobe gango anda gatamite nkati jinu, bai, nnyopechachoa chela mampata. ⁸ Kibumo cha Awawa bango kibonekane anda mpambike ngoko majingi nukube akinapunji bango. ⁹ Nenga nampailinge andi Awawa pabambaile nenga, ntamanga mumapalano gango. ¹⁰ Anda nkamwile amuli jango mantamanga mumapalano gango, andi yene nenga pangamwile amuli ja Awawa nukutama mumapalano gabe.

¹¹ “Nannengile ilebe yenie mbala laa jango jibe nkati jinu nalaa jinu jikomale. ¹² Jenje nga amuli jango, mpalane andi panampala mangweto. ¹³ Gabije mapalano makolongwa muno kupeta mapalano ga mundu jwaboya bwomi gwakwe kumagambo ga kaganja mundu. ¹⁴ Mangwetomwe makaganja bango anda nteilinge ganunhwamulicha. ¹⁵ Mangwetomwe nankema kabeje makapakachi, mana mpakachi kumanyaje gabatenda angwana mundu, nambu nenga nankema mangweto makaganja kumagambu nanandulile goa ganajoa kuboka ka

Awawa bango. ¹⁶ Mangweto unjagulingeje ne, nambu ne nanchagwile nukuntuma nnyende mukapambike ngoko, ngoko agalama, bombe Awawa bampe chachoachela champa kujopa kuliina lyango. ¹⁷ Bai amuli jango kwinu nga jenje, mpalane.

Kuchimwa kwa dunia

¹⁸ “Anda dunia janchimwa mangweto, nkombakela jinjimwite oti nenga. ¹⁹ Makabi mabandu bapadunia, dunia kabi jimpaile andi bandu baakwe. Nambu kwa magambu mangweto bapaduniaje, ila ne nanchagulinge kuboka padunia, kwa magambu genia dunia janchimwanga. ²⁰ Nkombokelange aganannengelingi, ‘Mmanda nkolongwaje kumpeta nngwanamundu.’ Anda bandu bambotike ne, bapakumpotekanga namangweto uyo, anda bandu bagapenekia maboulo gango, mabagapenekia naginu uyo. ²¹ Nambu genia goa mabantendela mangweto kwa magambu mangweto mwe bango, magambu bumanyije jwajo ojwa ndumite. ²² Nakabi nukuwikaje nukulonge nabo, bakabinagoje mabaja, nambu ngoe kuotwaje kukikoola kube banga mabaja. ²³ Abanjimwa nenga, bachimwa Awawa bango uyo. ²⁴ Ikabi nukutendaje kwabe eibi yangatenda mundu jwajotejola, bakabije na mabaja, nambu ngoe baloile gandendite ngabanjimwanga na Awawa bango uyo. ²⁵ Nga kwamaana gaga gagaandikigwe Mumalagilo gabe kweli, ‘Batekunjimwanga pangamalemwa.’

26 “Papakuika nnyangati, jwenio Uhuke jwa Nnoongo, jwambakuntuma kwinu kuboka kwa Awawa, jweno Uhuke ba Nnoongo, apakunjalakicha ne. 27 Namangwetumwe uyo maunjalakicha kwa magambu makiba na ne pamwe pitumbala.

16

1 “Nannengila genia kupala mikijilekaje imani jinu. 2 Bandu bapakumenga mangweto muma-jumba gabe ga kugongalela. Kabele kingobu kitenda kuika iba kila ojwapakunkoma mangweto akita atenda yapala Nnoongo. 3 Bapakuntenda ilebe yene kwa magambu bamanyije Awawa, na bammanyije ne. 4 Bai nannengile ilebe yene ibe kingobu chakwe echikipakuika nkombokele nanengile.

Maengo ga Uhuke ba Nnoongo

“Nanengilingeje ilebe yenje kuboka pitumbulaga magambu nakiba pamwe na mangweto. 5 Nambu ngoe nanyendelela jwajo ojwandumite, na abije na jumweje jwangonya nyenda ko? 6 Kwa magambu ngoe nanengelingile ilebe yene, mmilingite echu mummyojo jinu. 7 Nambu nanengelingile kweli, mbaya jinu mangweto ne nyabule, maana anda nukujabuje Nnyangati jo aikaje kwinu. Nambu anda nyabwile, manantuma kwinu. 8 Jwombe apapakuika apakalenge kweli bandu bapadunia mabaja gabe, na gapala Nnoongo na hukumu jakwe. 9 Balemwanga kwa magambu ga mabaja, babi kunhwaminije ne. 10 Balemwanga kwa magambu ga agapala

Nnoongo, kwa yene nyenda kwa Awawa, mangweto umonangaje kabele, ¹¹ na balemwanga ku nhwalo gwa hukumu, nkolongwa jwa dunia jenje ahukumigwe.

¹² “Mbinago nduu gu kunengela, nambu ngoe kuotoje kugakamula. ¹³ Nambu apapakuika Uhuke jwa kweli mabalongelea kukweli joa, mana ailenga kwa madalaka gakweje, nambu ainengala agapakujoa, na apakunenge ilebe ipakuika. ¹⁴ Jweno apakungoya nenga kwa magambu apakunnengela gaga agapakupata kuboka kwango. ¹⁵ Yoa ibakweti Awawa nga yango, ngamana nengita jweno Uhuke ba Nnoongo apakunenge gaga agapakupata kuboka kwango.

Kuwechuka mmojo na laa

¹⁶ “Kingobu tango kachoko mangwetumwe umonaje, nakuboka pakingobu kachoko maumona kabena!”

¹⁷ Penia akinapunji bakwe bange ngabakonyana, “Babi na mana gako pabatulenge, ‘Tango kingobu kachoko mangweto umonaje, na kuboka pakingobu kichoko maumonage?’ Kabe alenga, ‘Nukube nyenda ka Awawa!’ ” ¹⁸ Bai ngababe bakakonyana, “Babi na mana gako pabalenga, ‘Tango kingobu kichoko?’ Tumanyije echa longela.”

¹⁹ Yesu ngamanya bapaila kunkonya, bai ngabalenge, “Bo, nkonyana magambu ganongila gala, ‘Tango kingobu kachoko mangweto umonaje, na kuboka pakingobu kachoko maumonanga kabele?’ ²⁰ Nanenge kweli, mangweto mpakuguta nu kokaleka, nambu dunia

jipakube na laa. Mpakuwechuka nambu kuwechuka kwinu kuba kugalambuka kube laa. ²¹ Kingobu amama pabakikombola mwana balola kuwechuka magambu ga kubinia kuiike, nambu anda bajomwi kukikombola kukukomboke kabeleje kubinia ko kumagambu ga laa kube mundu abelwike padunia. ²² Mangwetu mwe uyo mmimukuwechuka ngoe, nambu manunhwikalila kabele, namangweto mpakube na laa mummyojo jinu, na laa jene abije mundu ojwapakuboya kwinu.

²³ “Lichoba lyene minyopaje chachoa. Kweli nanenge, chachoa champakajopa Awawa kuliinalyango, mabampa. ²⁴ Mpaka ngoe manajopaje chachoa kuliina lyango. Nnyopange mangweto mampata kupala laa jinu jilimbe.

Nijiotwile dunia

²⁵ “Nanengila ilebe yenje kukichobo nambu kingobu makiika penia nonge kabeje kuki-chobo, ninengela ndaa ga Awawa. ²⁶ Lichoba lyene mpakujopa kuliinalyango, na nanengije mbakajopa Awawa kumagambu ginu mangweto, ²⁷ mana Awawa bampala mangweto, kumagambu mangweto umbala ne na nhwamini moka ku Nnoongo, ²⁸ Nenga ngamoka ka Awawa, nganhika padunia nangoche ndenda kujileka dunia na kubuja ka Awawa.”

²⁹ Bai akinapunji baakwe ngabanenge, “Hoo! Ngoe nnenga kindema muno panga kichobo. ³⁰ Ngoe tumanyi mwe mmanyi kila kilebe, kibije kilebe chukunkonya mundu jwajoa, na yene tuamine mmoka ku Nnoongo.”

³¹ Yesu ngaba janga, “Bo, nhwamininge ngoe?
³² Kingobu kitenda kuika, kabe kiike, iba mangweto mmoa mmaganga mpwilikine kila mundu kachakwe na ne uneka jika jango. Pibile, nambu ne jika jangoje, magambu Awawa babi pamwe na ne. ³³ Nanengelinge ile yenje ili mmegange na tengela kukulondana nanenga. Dunia jipakumpeganga kulaga, nambu nhwimbililange! Ne nijiotwile dunia!”

17

Yesu bajopela akinapunji bakwe

¹ Yesu apajomola kulenga genia, ngalola kunani kumbengu, ngalenga, “Awawa, mangobu gaike! Mankoleye Mwana jwinu na jweno Mwana apate kunkoleya. ² Andi yene ngamampe mwanajwinu kinala kubandu boa, kupala mapegange bwomi gu machoba goa pangapela kubenia boa abamapile. ³ Nabwomi gwa machoba goa pangapela nga gongono, bumanye mwenga mammi jika jinu Nnoongo jwa kweli, nukummanya Yesu kilisto oju muntumite. ⁴ Nenga nankolie pamba padunia, ngamilishe liengo eliumbile ndende. ⁵ Ngoe, Awawa, ungoleye nnongi jinu kukibumo cha ngweti tangu nukupanganaje dunia.

⁶ “Nantendite mmanyikane ku bandu baba abaumbile kuboka kudunia. Bakibanga bandu binu, nane ngumbe babe bango. Na benia bilikamulinge lilobe linu. ⁷ Ngoe bamanyi kila echiumbile kibokita kwinu. ⁸ Nenga napilangite

malagilo agaumbile, na benia bapokalinge, banyangite kweli mokite kwinu, na baaminge mwenga makande kunduma.

⁹ “Najope angweto, nijijope duniaje, nambu najopela bumbile, gambu nga binu. ¹⁰ Goa gambinago nga ginu, naginu nga gango, na kibumo chango kibonakine mubenia abaumbile. ¹¹ Na ngoe nhika kwinu. Mbikabeje padunia nambu angweto babi padunia. Awawa Bachwapi! Kwa makakala ga liina linu elimbile, chonde malolelange gwicho babegange kilebe chimwe. ¹² Apanakibanabo, nenga nganalolelanga gwicho kumakakala ga liina linu liumbile. Nenga nalolile, abije ata jumwe jwajomwike. Nambu jwajo jumwe mwana jwa obite ili Majandiko Machwapi gatimie. ¹³ Bai ngoe nhika kwinu, nanongile ilebe yenje padunia, ili baotolange kutama kwambone mulaa jango. ¹⁴ Nenga napilangite malagilo giinu, na bandu bapadunia ngabaachimwanga, magambu angweto bapaduniaje, andi yene nenga napadunia panoje. ¹⁵ Nyopa maboyange paduniaje, nambu nyopa malolele na jwajo Mmaja. ¹⁶ Angweto bapaduniaje andi nenga nambi bapikilamboje. ¹⁷ Bajeguye kwa kweli, lilobe linu nga kweli. ¹⁸ Anda yene ungingita padunia, nane uyo natumangite padunia. ¹⁹ Na kwa magambo gabe namwene nikilumike kupala namangweto uyo bajeguigwe mukweli.

²⁰ “Najopilanga angwetotuje, nambu najopelanga na bange bandu abapa kuamini nenga kuboka mulilobe lyabe. ²¹ Nyopa ili booa

babe kilebe chimwe. Awawa! Nyopa babe nkati jito, andi nyene mwe pammile nkati jango nane nkati jinu. Nyopa babe kilebe chimwe ilidunia jipate kuamini mwenga maungingite. ²² Neenga napilangite kibumo uchache chamamba nenga, ili babe kilebe chimwe andi twe tubi kilebe chimwe. ²³ Nenga mbe nkati jabe namwe mme nkati jango. Nanyopa malimbie na kube kilebe chimwe, ili dunia jimanye mwenga nte kunduma na ntenda kapala angweto andi paumbala nenga.

²⁴ “Awawa! Mbala aba abaumbile, babe pamwe nane penia pambile, ili bakibone kibumo chaumbile, kwa magambu mambai tango nukupanganaje dunia. ²⁵ Awawa Bambone! Dunia jummanyije, nambu ne numanyi, nangweto bamanyi mwenga maundumite. ²⁶ Nammekite umanyikane kwabe, manyendekea kutenda nyene, ili mapalano gaminago kwango ube nkati jabe, nane mbe nkati jabe.”

18

Yesu bammeka mumakakala
(*Matayo 26:47-56; Maluko 14:43-50; Luka 22:47-53*)

¹ Yesu apalongela genia, ngajenda kwiye ja lukemba olukemigwa Kidiloni, najweno pamwe nakinapunji bakwe. Paali penia pakiba na bositani, najweno Yesu ngajingi mweno pamwe nakinapunji bakwe. ² Yuda, ojwang'aluka Yesu, apamaanyi paali pena, kila kingobu Yesu akongana na akinapunji bakwe kweno. ³ Bai Yuda ngato kikundi cha manjolinjoli na akalenda kuboka

kwa akakung'i akolo na Mafalisayo, ngaika nabo pabositani bapotwi muli, niimbelembele na chila. ⁴ Yesu, kongo akamanya goa agapakumpata, ngapitila, ngabakonya, “Mampalanga meneke?”

⁵ Nabenia ngabannyangula, “Yesu jwa ku Nazaleti!”

Yesu ngabalengela, “Nganenga.”

Yuda ojwa akanng'aluka Yesu, akiba ajemite penia pamwe nabo. ⁶ Bai Yesu apabalengelingi, “Nganenga,” ngababuja unyuma, ngabagweganga pae. ⁷ Yesu ngabakonya kabele, “Mampala mene?”

Ngabannyangula, “Yesu jwa ku Nazaleti!”

⁸ Yesu ngabalengela, “nanengalinge nganeenga. Anda umbala nenga malekange angweto bajabulange.” ⁹ Alenga genia ili gapate kutimia gaga agaakalenga, “Baba abaumbile nunhwoiteje ata jumwe.”

¹⁰ Simoni Petulo akiba na upanga, bai ngaucholomola, nganhweketa lichikilo lya kalelo mmanda jwa akung'i akolo. Mmanda jwenio akemigwa Malukusi. ¹¹ Bai Yesu ngannenge Petulo, “Mmuye upanga gwinu muala. Bo, nakanyweje kikombe cha matecho echibambi Awawa?”

Yesu nnongi ja Nkung'i Nkolongwa ojwakonda Anasi

¹² Kikuta cha akalenda, na akolongwa babe na akalenda ba Akayahudi ngabampuki Yesu, ngabantaba ¹³ ngabampeleka oti kwa Anasi. Anasi nga akimundu analome ba Kayafa, benia bakiba Akung'i Akolongwa chaka chene. ¹⁴ Jwenio

Kayafa ngaojwa balengela Akayahudi nga mbaya mundu jumwe awe kumagambu ga bandu.

Petulo ankana Yesu

(Matayo 26:69-70; Maluko 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simoni Petulo pamwe na napunji jonge ngabankengama Yesu. Napunji jonge jweno akate kumanyikana kwa akung'i akolo, uyo ngajingi pamwe na Yesu unyumba panchana pa akung'i akolo. ¹⁶ Nambu Petulo akiba ajemite panja, papipi na nniango. Bai napunji jonge jweno ojwakiba amanyikine kwa akung'i akolo ngapita panja ngalonge na mmanda munkege, nnende nniango, ngannyingia Petulo unyumba. ¹⁷ Munkege nnenda jwa nniango ngankonya Petulo, “Bo, namwe uyo nga bamwe ba akina-punji ba mundu ojojo?”

Petulo ngannenge, “Neje!”

¹⁸ Akabanda na akalenda bakiba bakoite mwoto kumagambu pakiba na malili, ngaba jotanga mwoto. Jwombe Petulo akiba ajemite pamwe nabo ajota mwoto.

Akung'i akolo bankonya Yesu

(Matayo 26:59-66; Maluko 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Bai Akung'i Akolongwa ngaba nkonyeke Yesu nhwalo gwa akinapunji bakwe na maboulo gakwe. ²⁰ Yesu ngannyangula, “Nongile na kila mundu goa pukongolou. Kila kingobu mbundiche munyumba ja kunyopa Nnoongo na munyumba ja Nnoongo, paali apabakongana Akayahudi boa, na wala nengitije chachoti

chela kwa kuiya. ²¹ Kwa nike ungonyekea nenga? Makonyekea baba abajoaninge nike nalengelinge. Angweto bamanyi aganalengelinge.”

²² Yesu palenga genia nnendei jumwe ojwa kiba ajemite penia ngamputa likopi nukulenga, “Bo, nga apamajanga akung’i akolo?”

²³ Yesu ngannyanga, “Anda nengite mabaja, nchalakiche ubaja gweno, nambu anda nengite gambone, mboni umbuta?”

²⁴ Bai Anasi ngampeleka Yesu abi atabigwe, kwa akung’i akolo Kayafa.

Petulo ankana Yesu kabele

(Matayo 26:71-75; Maluko 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Petulo akiba penia ajota mwoto. Bai ngabankonya, “Bo, namwe uyo ngabamwe ba akinapunji bakwe?”

Jwenio ngakana nukulenga, “Neje!”

²⁶ Jumwe jwa akapakachi ba Akung’i Akolongwa, nnongo gwa ojwaeketigwa lichikilo na Petulo, ngankonya, “Bo, mwe namwenije kuki-jongo pamwe na jwenio?”

²⁷ Petulo ngakana kabele, kingobutu nkokoloko ngabeka.

Yesu nnongi ja Pilato

(Matayo 27:1-2,11-14; Maluko 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ Bai pakiba kilokilo, ngabantolanga Yesu kuboka kwa Kayafa, ngabampeleka kuboma. Nangweto kupala baotolange kulye Pasaka, bagingilingije unyumba ja boma bakanangita kube

nuchaapu. ²⁹ Kwa nyene, Pilato ngapita panja, ngalenga, “Mmilingiti na machitaka gani na mundu jonjo?”

³⁰ Ngabannyangula, “Anda jonjo akabi na malemwaje kabi tunetitije kwinu.”

³¹ Pilato ngabalengela, “Aja, muntolange mmenimangweto, maka nhwukumu ukengama na malagilo ginu.”

Akayahudi ngaba nnyanga, “Twe tukwetije amuli ja kunkoma mundu jwajotijola.”

³² Itendigwa nyenie japata kulenganila malobe agalenga Yesu kulaya apakuwe kiwe nike.

³³ Pilato ngajingi kabe unyumba muboma, ngankema Yesu nukunkonya, “Eti mwe ngama ngwana ba Akayahudi?”

³⁴ Yesu ngannyanga, “Bo, genia nga malobe ginu au bange batennengela mialo jango?”

³⁵ Pilato ngannyangula, “Bo, ne Nayahudi? Bandu binu na akakung’i bannetite kwangone. Ntendite nike?”

³⁶ Yesu ngannyanga, “Kingwana chango chapa dunia jenjeje. Anda kingwana chango chakabi cha dunia jenje, akapakachi bango kabibambutanile nakabekigwaje mumaboko ga Akayahudi. Nambu ngoe kingwana chango nga chapambaje.”

³⁷ Penia Pilato ngannengela, “Bai mwe nga Mangwana?”

Yesu ngajangula, “Mwe nnengite kutenda nenga Nangwana. Nenga melwike kwa magambu genia, na magambu genia nhike padunia nijichalakiche kweli ku bandu kila mundu jwabi mukweli jenie kumbenikia.”

38 Pilato ngannenge, “Kweli nga nike?”

Yesu aukumigwa kuwe

(Matayo 27:15-31; Maluko 15:6-20; Luka 23:13-25)

Pilato apalenga genia, ngabajendele kabele Akayahudi panja, ngabalengela, “Nenga mbikulolaje lilemwa lyalyoa kwakwe. ³⁹ Nambu lubi lukobo nenga kunnekeke mpungwa jumwe mangobu ga Pasaka. Bai mpalanga nannyogolelange Nngwana jwa Akayahudi?”

⁴⁰ Penia ngabatenda manjega, “Ije! Jwenio je, manyogolele Balaba!” Balaba jwenio akiba mpoki.

19

¹ Bai Pilato ngaamulicha Yesu atoligwe aputigwe iboko. ² Manjolinjoli ngagaloka ulebalemba gwa miba, ngabankwindiya umutwe, ngagankwindiya ngobo ndandamau jibakwindanga akangwana. ³ Kunhwikalila nnongi jakwe nukulenga, “Shikamoo, Angwana ba Akayahudi!” Ngabamputa makopi.

⁴ Pilato ngapita panja kabele, ngabalengela, “Nnolange, nanneta panja kwinu, mmegange mmanyi neenga nagabwenije malemwa gagoa kwakwe.” ⁵ Bai Yesu ngapita panja, akwindite ulebalemba gwa miba nilijou libakwindanga akangwana. Pilato ngabalengela, “Nnolange! Mundu jwene nga ojo.”

⁶ Akakung'i akolo na akalendei pabammona ngabatondobea lilobe, “Mammambe munchalaba! Mammambe munchalaba!”

Pilato ngalenga, “Bai mantolange, mmene mangweto makammambe munchalaba, magambu ne nagabwenije malemwa gagoa kwakwe.”

⁷ Akayahudi ngabannyanga, “Twenga tukweti Malagilo, nakagakengama magambu ga Malagilo genia mpaka awe, magambu akitenda Mwana jwa Nnoongo.”

⁸ Pilato apajoa malobe genia ngajogopa muno.

⁹ Bai Pilato ngajingi muboma kabele, ngankonya Yesu, “Mmoka kole mwe?”

Nambu Yesu ajangitije. ¹⁰ Pilato ngannengela, “Kulongelaje na nenga? Bo, umanyije kutenda ngweti kinala chu kunnekekeke ni kinala chu kummamba?”

¹¹ Yesu ngajanga, “Makabije na kinala chachoa kwango, akabi Nnoongo nukumpeje. Magambu genia, jwajo ojwangamuye ne kwinu abi na mabaja makolongwa muno.”

¹² Pilato apajoa genia, ngapala ndela jukunnekekeke, nambu Akayahudi ngabachobela manjega, “Anda manekakie mundu jonjo, mwe maganjaje na nkolo jwa kilambo cha Loma. Kila mundu ojwakitenda nngwana ankana nkolo jwa kilambo cha Loma!”

¹³ Pilato apajoa malobe geniago, nganneta Yesu panja, ngatama pikitebwe cha hukumu, paali papakemigwa “Sakafu ja Maganga” kwa kilonge cha Akaebulania, ikonda Gabatha. ¹⁴ Ikiba kingobu cha nalumu, lichoba lya kupangania Pasaka. Pilato ngabalenge Akayahudi, “Jwenio Nngwana jwinu!”

¹⁵ Angweto ngabatondobea lilobe, “Mankome! Mankome! Mamambe munchalaba!”

Pilato ngabakonya, Bo, nammambe nngwana jwinu?

Akakung'i akolongwa ngabajanga, “Twenga tukwetije angwana nambu nkolongwa jwa Loma tu!”

¹⁶ Penia, Pilato ngankamuya Yesu mumaboko ga Akayahudi kupala bammambe munchalaba.

Yesu abambigwa munchalaba

(*Matayo 27:32-44; Maluko 15:21-32; Luka 23:26-43*)

Bai ngabantola Yesu. ¹⁷ Na jwenio ngapita panja kongo apotwi nchalaba gwakwe kujenda paali papakemigwa “Kitongo cha Mutwe” Kwa kionge cha Akaebulania ikonda Goligota. ¹⁸ Penia nga pabammamba Yesu, uyo bakabamba bandu bange abena, jumwe kingonu cha kalelo na jonge kingonu chakwe cha kangeja, Yesu panakati jabe. ¹⁹ Pilato ngaandika litangacho ngabeka panani ja nchalaba. Echibaandika, “Yesu ju Kunazaleti, Nngwana jwa Akayahudi.” ²⁰ Akayahudi ajingi ngabachoma litangacho lyene, mana paali penia pabambigwa Yesu pakiba papipi na Panyini. Kabe litangacho lyene likaandikigwa kwa kabila ja Kiebulania, Kilatini, na Kigiliki. ²¹ Bai akakung'i akolo ngabannenge Pilato, “Makaandikaje, ‘Nngwana jwa Akayahudi ila, Mundu jwenio alengita, nenga nangwana ba Akayahudi.’ ”

²² Pilato ngajanga, “Gaandike, andike!”

²³ Manjolinjoli kuboka pa kumamba Yesu, ngabatolanga ngobo yakwe, ngababagana mapungu

ncheche, lipungu limwe kila linjolinjoli. Ngabatolanga na kanju jaakwe, kanju jene jikiba ilokigwe kukipande chimwe tu, janga nchono. ²⁴ Bai genia manjolinjoli ngagabeka machabuli, “Takapachulaje, nambu tutendi kiumbuumbu jibe jabene.” Nhwalo gweno utendigwa ili gatimie Majandiko ga Machwapi gagalenga, “Ngababagana kikwindo chango, na ngobo yango ngabapigi kula.” Bai yene ngapagatenda manjolinjoli.

²⁵ Papipi na nchalaba gwa Yesu bakiba bagemangite Amamundu, na alombo ba amamundu, Maliamu aanaba Kilopa, na Maliamu Magidalena. ²⁶ Yesu pababona amamundu, na papipi nabo ajemite jwajo napunji jwampaile, ngabalenge amamundu, “Amama, nnola, jweno nga mwana gwinu.”

²⁷ Kuboka penia nganenge napunji jo, “Nola, benia nga amabinu.” Na kuboka kingobu chenie napunji jo ngabantola atame kachabe.

Kiu cha Yesu

(Matayo 27:45-56; Maluko 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Kuboka penia Yesu ngalola goa gatimie, na ili Majandiko Machwapi gapate kutimia, ngalenga, “Nola nyota.”

²⁹ Penia pakiba na ntungati utweli siki. Penia ngabachwika litonji musiki ngababeka mulutela lwa isopo, ngabammeka pakano. ³⁰ Yesu pachwena siki jenie, ngalenga, “Galenganile!”

Kuboka penia ngakotima mutwe, ngajomoka.

Yesu aomigwa nkuki pulubao

³¹ Ikiba ijumaa, lichoba li kupangana. Yene kukupala mibele jikatamaje mumichalaba lichoba li Kupomalela, mana lichoba lyene li Kupomalela likiba likolongwa, Akayahudi ngabanyopa Pilato makongono ga benia ababambigwa gatwekuligwe na mibele jabe jiboigwe. ³² Bai manjolinjoli ngagajenda, ngagatweku makongono ga jwajo mundu ju kutumbula na jwajo jwa pili benia bakiba bakabambigwa pamwe na Yesu. ³³ Nambu pabanhwikalila Yesu, ngabalola awile, ku yene bantunwije makongono. ³⁴ Linjolinjoli limwe ngalyampo-jola pulubao kwa nkuki, ni kingobu tu ngijipita myai na mache. ³⁵ Mundu ojwaubweni nhwalo gwenio achalakiche kupala mangweto mpate kuamini genia galongile nga ga kweli, kabe benia bamanyi balonge kweli. ³⁶ Nhwalo gweno utendigwa kupala Majandiko Gachwapi galenganile, “Kubeje wala kiupa chakwe chimwe chikipa kutwekuligwa.” ³⁷ Kabe Majandiko gange galenga, “Bandu mabannolakea jwajo jubampojwile.”

Machiko ga Yesu

(Matayo 27:57-61; Maluko 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Kuboka pa genia, Yusufu ju kilambo cha Alimatayo, ngannyopa Pilato ampe mmele gwa Yesu. Yusufu akiba napunji jwa Yesu, nambu jwachili, gambu bajogopa akiilongoi ba Akayahudi. Bai, Pilato ngajeketela. Yene Yusufu ngajenda, ngautola mmele gwa Yesu. ³⁹ Jwombe Nikodemo jweno akanyendele Yesu machoba ga

unyuma kilo, ngaika kongo apotwile kiwanga cha mauta ga manemane na ubani kilo salasini. ⁴⁰ Bai ngubutola mmele gwa Yesu, ngaubiligila chanda pamwe na ilebe inakunungila andi lukobo lwa Akayahudi machiko gabe. ⁴¹ Paali penia pabammamba Yesu pakiba kijongo, ni kijongo chenie likiba likabuli liyono tango lyanga nchika mundu. ⁴² Bai kumagambu ga maengo ga Akayahudi ga kupanganikia lichoba lya Kupo-molela, na kumagambu likabuli libile, ngabam-meka Yesu mwenio.

20

Likabuli jika

(Matayo 28:1-8; Maluko 16:1-8; Luka 14:1-12)

¹ Kindabi ndabi Jumapili, pakiba tango nu lubendu, Maliamu Magidalena ngajenda kulikabuli ngalibona libwe lela liboigwe paniango gulikabuli. ² Bai ngajenda lubelo mpaka kwa Petulo na jwajo napunji jonge ojwampai muno Yesu, ngabalengelanga, “Bammoite Nngwana mulikabuli, na tukumanyije kubummekite.”

³ Petulo pamwe na napunji jongi jola ngabajendanga kulikabuli. ⁴ Boa akabele babutuka lubelo nambu jwajo napunji jongi jola ngabutuka kumpeta Petulo, ngalongelela kuika kulikabuli ko. ⁵ Palita na kulinga mulikabuli ngakibona chanda, nambu ajingije nkati. ⁶ Simoni Petulo na jweno ngaika akankengama, ngajingila mulikabuli. Mweni ngakibona chanda, ⁷ na kitambala chache chabantabali Yesu umutwe. Kitambala chenie kikiba pamweje na chanda ila kikiba

kitundanigwe kibi pajika jakwe. ⁸ Kubokapenia jwajo napunji jwalongalile kuika kulikabuli, ngajingi uyo nkati ngalola, ngaamini. ⁹ Bakiba tango banamanyaje Majandiko Machwapi gagalenga mpaka ayoke kuboka kwa abawile. ¹⁰ Bai akinapunji benia ngababuja kachabe.

*Yesu ampitila Maliamu Magidalena
(Matayo 28:9-10; Maluko 16:9-11)*

¹¹ Maliamu akiba ajemite panja ja likabuli, akaguta. Kongo abi tango akaguta, ngalita nukulinga mulikabuli, ¹² ngababona akapakachi abele bakwindite ngobo nhuu, batamite pubugonike mmele gwa Yesu, jumwe kumutwe na jonge kamakongono. ¹³ Akapakachi benia ngabakonya, “Amama mbona ntenda kuguta?”

Jwombe ngajanga, “Baboyangite Angwana bango, na nukumanyije kababekite!”

¹⁴ Kuboka pa kulenga genia, ngatendabuka unyuma, ngamona Yesu ajemite penia, nambu amanyije kutenda Yesu. ¹⁵ Yesu ngankonya, “Amama, nng'uta nike? Mampala meneke?”

Maliamu apemelela jweno nnendei jwa bostani, ngannenge, “Angwana anda mwe ntekumoya, unengele kamabekite, nane nakatole.”

¹⁶ Yesu nganenge, “Maliamu!”

Na jweno Maliamu ngatendabuka nganenge Kiebulania, “Laboni!” Laboni mana gakwe Apundichi.

¹⁷ Yesu nganenge, “Makangamuje, magambu nanajendaje tango kunani ka Awawa. Nambu nnyende kakanuna bango makalengele, ‘Nyenda

kunani ka Awawa bango na Awawa binu, Nnoongo jwango na Nnoongo jwinu.’ ”

¹⁸ Yene Maliamu Magidalena ngajenda kwa akinapunji ngabalenge nhwalo gweno babweni Angwana, na banengi genia.

Yesu bapitila akinapunji bakwe

(Matayo 28:16-20; Maluko 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Ikiba kimuyo ja lichoba lyene lya Jumapili. Akinapunji bakiba bakongine pamwe unyumba, ni milyango jakiba jijigaligwe magambu batenda kajogopa achilongochi ba Akayahudi. Bai Yesu ngaika, ngajema panakati jabe, ngabalenge, “Tengela jibe kwinu.” ²⁰ Pajomola kulenga genia, ngabalaya maboko gakwe na lubao lwakwe. Bai akinapunji bakwe ngabaala moja muno kabona Angwana. ²¹ Yesu ngabalenge kabele, “Tengela jibe kwinu! Andi Awawa apabandumite ne na ne nantuma mangweto.” ²² Kuboka penia ngabalumika angweto na kalenge, “Mpokelange Uhuke jwa Chwapi. ²³ Anda malekekeinge bandu mabaja gabe balekekeigwe anda nakalekekeje balekekeigwaje.”

Yesu na Tomasi

²⁴ Tomasi jumwe jwa akinapunji komi na abena, ojwa kemigwa Mabela, akibaje pamwe na angweto kingobu paika Yesu. ²⁵ Bai baba akinapunji bangiba ngabanenge, “Tabweni Angwana.”

Tomasi ngabalenge anda, “Nagabwenije mabalilo ga michumali mukubokojabe na kubeka lukonji lwango palibalilo gena, na kubekaje luboko lwango pulubao lwabe, aminije.”

²⁶ Bai kuboka pa machoba nane akinapunji bala ngabakongana kabele unyumba, bakiba na Tomasi. Na milyango mujigale, nambu Yesu ngaika ngajema panakati jabe, ngalenga, “Tengela jibe kwinu.” ²⁷ Kuboka penia ngannenge Tomasi, “Nnete lukonji lwinu pamba na magabone maboko gango, nnete lukonji lwinu na meke pulubao lwango. Makabe na mbweleje, nhwuamini!”

²⁸ Tomasi nganyanga, “Angwana bango na Nnoongo jwango!”

²⁹ Yesu nganenge, “Bo, nhwamini magambu umweni? Mbaya abaamini nukumonaje, nambu baaminge.”

Magambu ga kuandika kitabu chenje

³⁰ Yesu akalaya iingi yi ikobo ijingi nnongi ja akinapunji bakwe yenge yangaandikigwa mukitabu chenje. ³¹ Nambu yenje iandikigwe ili mpate kuamini Yesu nga Kilisto, Mwana jwa Nnoongo, na kukunhwamini mpatange kube na bwomi kwa makakala ga liina lyakwe.

21

Yesu bapitilanga akinapunji saba

¹ Kuboka pagenia, Yesu ngabapitila akinapunji bakwe kabele umbwega ja lilaba lya Tibelia. Ngaba pitilanga yene, ² Simoni Petulo, Tomasi ojwa kemigwa mabela, Natanaeli, jukukilambo cha Kana Galilaya, ingota ibele ya Zebedayo na akinapunji bakwe bange abele, bakibanga boa pamwe. ³ Simoni Petulo ngabalenge, “Nyenda kulopola yamaki.”

Bombe ngabannengela, “Na twe tupakulongwana namwe.” Bai ngabajenda, ngabaombe muntumbwi, nambu kilo jene bapatangitije kilebe. ⁴ Pitumbula kuchee, Yesu akajema umbwega ja lilaba likolo. Nambu akinapunji bamanyije kutenda jwenio akiba Yesu. ⁵ Bai Yesu ngabakonya, “Achikakombo mpatiteje yamaki?”

Ngabajanga, “Tupatitije kilebe.”

⁶ Yesu ngabalengela, “Nnekele lipелеle kingonu chakalelo ja ntumbwi, namangweto mampata yamaki.” Bai ngabalekela lipелеle nambu ngoe baotwije kuuta kabele, magambu ikajoloka yamaki.

⁷ Penia napunji jwajo ojwapaligwe na Yesu ngannenge Petulo, “Ngangwana!” Simoni Petulo apajowa Ngangwana, ngakitaba ngobo jakwe maana akiba makengele, ngagoloke umache. ⁸ Nambu baba akinapunji bange ngabaika kumbwani na ntumbwi kongo bakauta lipелеle elitweli yamaki. Bakiba kutaalije na kujomo, ila bakiba kube kipemo cha meta mia jimwe kuboka muluboga. ⁹ Pabaika kujomo ngabaubona mwoto gwa makala upambigwe na panani jakwe pabekigwe yamaki na nkate. ¹⁰ Yesu ngabalengela, “Nnetange pamba yenge yamaki yannopwile.”

¹¹ Bai Simoni Petulo ngaombe muntumbwi, ngajomboka mpaka kujomo lipелеle lyale elitweli yamaki ngolongolo mia jimwe na amusini na itatu, naiganukube yamaki ndu yene lipелеle linyopwikije. ¹² Yesu ngabalengela, “Nhwikange nnabuke.” Akibaje wala jumwe kati ja akinapunji jwajigite kunkonya Yesu, “Mwe mabene?”

Maana bamanyi benia Angwana. ¹³ Yesu ngaika, ngatola nkate, ngabape. Ngatenda uyo na yamakiye.

¹⁴ Penia pakiba kingobu cha patatu Yesu kapi-tila akinapunji bakwe kuboka ja kuyoka kuboka kwa abawile.

Yesu na Petulo

¹⁵ Pabajomola kulye, Yesu ngankonya Simoni Petulo, “Simoni mwana jwa Yohana! Bo, umbaile nenga kupeta ababa?”

Petulo ngajanga, “Umo Angwana, umanyi nenga nampaile mwe.”

Yesu ngannengela, “Nng'oye yana yamambebelele gango.” ¹⁶ Yesu ngannenge mala ja pabele, “Simoni mwana jwa Yohana, umbaile?”

Petulo ngajanga, “Umo Angwana, umanyi nampaile.”

Yesu ngannengela, “Nng'oye mambelelele gango.” ¹⁷ Yesu ngankonya mala ja patatu, “Simoni mwana jwa Yohana, Bo, umbaile?”

Petulo ngaechuka magambu ankonyite mala ja patatu, “Umbaile?” Ngannengela, “Angwana, mwe mmanyi goa. Mwe mmanyi kutenda mbi kumpala.”

Yesu ngannengela, “Nng'oye mambelelele gango. ¹⁸ Nannengela kweli, pamakiba makakombo mayobalile kujenda okumpaala. Nambu pamapakube machiokolo mpakutondobea maboko ginu, na mundu jonge apakuntaba na kumpeleka kwangapala kujenda.” ¹⁹ Kukulenga genia, Yesu alondola kiu chapakuwe Petulo na kunkoya

Nnoongo. Kuboka penia ngannengela, “Ungengame!”

Yesu na jwajo napunji jonge

²⁰ Penia Petulo ngatendabuka, ngammona jwajo napunji ojwampaile Yesu akakengama napunji jwenio ngajwajo jwatamita papipi na Yesu kingobu cha kulye ndalilo na kunkonya, “Angwana ngabeneke abapakung'aluka?” ²¹ Bai Petulo apammona jweno, ngankonya Yesu, “Angwana, ojo bo?”

²² Yesu ngannyanga, “Andambai aigale mpaka pambakuika, ganhusu nike? Ungengame!”

²³ Bai nhwalo gweno nguujwanika kubene akangwetojika napunji jwenio ajomokaje. Nambu Yesu annengije kutenda ajomokaje. Ila ngalenga, “Anda mbala aigale mpaka pambakuika, ganhusu nike?”

²⁴ Jwenio nga napunji jwachalakicha genia nu kugaandika. Na twe tumanyi agalongile nga kweli.

Kupela

²⁵ Ibi ilebe yenge ijingi yatendite Yesu. Yene ikaandikigwe yoa, chimwe chimwe, mbemele ata dunia jene jakabi ikwelitije.

Ngindo New Testament 2015
The New Testament in the Ngindo language of
Tanzania, 2015

copyright © 2015 The Word for the World

Language: Ngindo

Translation by: The Word for the World

Contributor: The Word For The World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d5116cc2-3c1c-51ad-b1b2-7dde35a6f8cb